

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

4. posiedzenie, 1. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 17. Października 1889.

Treść : Urlopy pp. Czartoryskiego i Micewskiego. — Ukonstytuowanie komisji gminnej, asekuracyjnej i drogowej. — Wniosek p. Polanowskiego o subwencyę na założenie czterech fabryk mączki kartoflanej. — Wniosek p. Kramarczyka o przymusowej asekuracji. — Interpelacya p. Antoniewicza w sprawie regulacyi rzek. — Odpowiedź komisarza rządowego na interpelacyę p. Rayskiego w sprawie opustów podatkowych dla kilkudziesiąt gmin powiatu rudeckiego. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia przysiółka Łęków ze związku gminy Trójcy w powiecie Brodzkim, a przydzielenia go do gminy Toporowa w tymże powiecie. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego co do poręczenia przez fundusz krajowy pożyczki bezprocentowej w kwocie 600.000 zł. udzielonej ze skarbu państwa dla przyścia z pomocą ludności okolic dotkniętych nieurodzajem tegorocznym. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany niektórych postanowień statutu Banku krajowego. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w celu podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu w kraju. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku dublańskiego. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji reprezentacyi powiatowej rzeszowskiej o wcielenie części drogi powiatowej rzeszowsko-głogowskiej do drogi krajowej Rzeszów-Nadbrzezie. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie obsadzenia posady prymaryusza przy lwowskim szpitalu powszechnym. — Pierwsze czytanie i uzasadnienie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie ustanowienia „funduszu gospodarstwa krajowego“. — Pierwsze czytanie i uzasadnienie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie wyznaczenia kwoty 1000 zł. do rozporządzenia Wydziału krajowego ku wspieraniu usiłowań, zmierzających do szerzenia lokalnych stowarzyszeń kredytowych systemu Reiff-eisena. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o funduszu szkolnym emerytalnym. — Sprawdzenie wyboru posłów: Słoneckiego, Teliszewskiego, Wiktora, Sawczaka, Siczynskiego, Siemiginowskiego, Bronisława Horodyskiego, Jana Gnoińskiego, Sirki, Stadnickiego Jana, Stadnickiego Stanisława, Stręka, Strzygowskiego, Szczepanowskiego, Szeptyckiego, Trzecieckiego, Tyszkiewicza, Tyszkowskiego, Viviena, Zagórskiego, Żywickiego, Wereszczyńskiego, Czaykowskiego, Emila Torosiewicza, Wolańskiego Władysława, Zamoyskiego, Zolla, Żardeckiego i Hamoraka. — Załatwienie petycji Antoniego Rottera o policzenie lat służby nienauczycielskiej do nauczycielskiej. — Wybór jednego członka do komisji budżetowej. — Wniosek p. Romańczuka w sprawie gimnazyów i seminaryów nauczycielskich. — Wyznaczenie terminu 5. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godz. 11. min. 10. przed południem.

Przewodniczący J. E. Jan hr. Tarnowski, Marszałek krajowy.

Ze strony Rządu: J. E. hr. Badeni c. k. Namiestnik; c. k. radca Namiestnictwa p. Łoziński.

Sekretarze: pp. Adam Jędrzejowicz, Antoni hr. Wodzicki, Włodzim. Kozłowski, Teliszewski.

Obecnych posłów 129.

J. E. hr. Marszałek: Sejm w komplecie. Otwieram posiedzenie.

Protokół 2. posiedzenia uważam za przyjęty, albowiem nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów.

J. E. p. Czartoryskiemu udzieliłem urlopu 4-dniowego, p. Micewskiemu zaś na dni 8.

Podaję do wiadomości Wysokiej Izby, że ukonstytuowały się następujące komisje:

Komisja gminna:

Przewodniczący: J. E. p. Ziemiałkowski.

Zastępca: p. Czaykowski.

Sekretarz: p. Lasocki.

Komisja drogowa:

Przewodniczący: p. Męciński.

Zastępca: p. Czaykowski.

Sekretarz: p. Franciszek Jędrzejowicz.

Komisja asekuracyjna:

Przewodniczący: p. Męciński.

Zastępca: p. Słonecki.

Sekretarz: p. Rutowski.

P. sekretarz zechce odczytać spis petycji.

Sekretarz p. Dr. Władysław Kozłowski (czyta):

Spis petycji

wniesionych po dzień 17. października 1889:

120. L. s. 283. Towarzystwo muzyczne im. Moniuszki w Stanisławowie, przez p. Bryczyńskiego o subwencję — do komisji budżetowej.

121. L. s. 290. Zarząd szkoły fachowej dla stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie, przez p. Bilińskiego o objęcie szkoły na etat krajowy — do komisji przemysłowej.

122. L. s. 291. Akademia umiejętności w Krakowie, przez p. Stanisława Tarnowskiego o budowę drogi z Piwnicznej do Szczawnicy — do komisji drogowej.

123. L. s. 292. Towarzystwo Tatrzańskie i goście w Zakopanem, przez p. Langiego o uchwalenie ustawy budowlanej dla Zakopanego — do komisji administracyjnej.

124. L. s. 293. Oddział „Czarnohorski“ Towarzystwa tatrzańskiego w Kołomyi, przez p. Sanguszkę o subwencję na budowę schroniska w Żabiu dla turystów i cierpiących — do komisji budżetowej.

125. L. s. 294. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Tarnopolu, przez p. Krynickiego o zasiłek na budowę własnego domu — do komisji budżetowej.

126. L. s. 295. Stowarzyszenie „Gwiazda tarnowska“, przez p. Rogoyskiego o subwencję na budowę domu dla inwalidów, wdów i sierot po rękodzielnikach — do komisji budżetowej.

127. L. s. 296. Lecznica powszechna bezpłatna we Lwowie, przez p. Michalskiego o subwencję — do komisji budżetowej.

128. L. s. 297. Bursa nauczycielska w Tarnopolu, przez p. Żywickiego o zasiłek — do komisji budżetowej.

129. L. s. 298. Kupcy trzody chlewnej w Sokolowie, przez p. Tyszkiewicza o złagodzenie ustawy o chorobach zakaźnych u trzody — do komisji gospodarstwa krajowego.

130. L. s. 299. Mojżesz Zeller Mayer i Leiba Kupperberg dzierzawcy myt krajowych, przez p. Bronisława Horodyskiego o opust czynszu — do komisji petycyjnej.

131. L. s. 301. Franciszek Kraszewski, przez p. Weigla o zakupienie na rzecz kraju zbiorów naukowych po ś. p. J. I. Kraszewskim — do komisji budżetowej.

132. L. s. 302. Marya i Wanda Janiszewskie nauczycielki malowania, przez p. Michalskiego o subwencję na rozszerzenie szkoły artystyczno-przemysłowej — do komisji budżetowej.

133. L. s. 303. Jan Gamota, przez p. Romanowicza o subwencję na kształcenie córki Amalii w muzyce — do komisji budżetowej.

134. L. s. 304. Józef Bernaś gospodarz w Buchcicach, pogorzelec, przez p. Sanguszkę o wsparcie — do komisji budżetowej.

135. L. s. 305. Julia Oleksin, wdowa po nauczycielu, przez p. Mikołaja Torosiewicza

- o zapomogę na kształcenie córki — do komisji budżetowej.
136. L. s. 306. Józefa Zaleska, wdowa po majorze wojsk polskich, przez p. Bilińskiego o wsparcie — do komisji budżetowej.
137. L. s. 307. Felicja Flasińska, wdowa po pisarzu szpitala św. Łazarza w Krakowie, przez p. Zolla o policzenie lat służby jej męża, w celu przyznania jej pensji wdowiej, lub podwyższenie datku na utrzymanie — do komisji budżetowej.
138. L. s. 308. Rozalia Piotrowska, wdowa po dyetaryuszu Wydziału krajowego, przez p. Włodzimierza Kozłowskiego o dar z łaski — do komisji budżetowej.
139. L. s. 309. Anna hr. Castiglione, wdowa, przez p. Romanowicza o wsparcie — do komisji budżetowej.
140. L. s. 311. Wydział powiatowy w Sanoku, przez p. Słoneckiego w sprawie datku na wykupno gruntów pod kolej transwersalną — do komisji drogowej.
141. L. s. 312. Ten sam, przez p. Słoneckiego w sprawie szczepienia ospy rodzimą krowianką — do komisji budżetowej.
142. L. s. 313. Wydział powiatowy w Mielcu, przez p. Reya jak wyżej — do komisji budżetowej.
143. L. s. 314. Ten sam, przez p. Reya o przyznanie prawa egzekucji politycznej dla kas pożyczkowych gminnych — do komisji gminnej.
144. L. s. 315. Wydział powiatowy w Rawie, przez p. Franciszka Jędrzejowicza jak wyżej — do komisji gminnej.
145. L. s. 316. Wydział powiatowy w Sanoku, przez p. Słoneckiego jak wyżej — do komisji gminnej.
146. L. s. 317. Wydział powiatowy w Tarnowie, przez p. Sanguszkę jak wyżej — do komisji gminnej.
147. L. s. 318. Wydział powiatowy w Jaśle, przez p. Palcha jak wyżej — do komisji gminnej.
148. L. s. 319. Wydział powiatowy w Kolbuszowej, przez p. Tyszkiewicza, jak wyżej — do komisji gminnej.
149. L. s. 320. Ten sam, przez p. Tyszkiewicza, o subwencyę na budowę drogi kolbuszowsko-sokołowskiej — do komisji drogowej.
150. L. s. 321. Wydział powiatowy w Borszczowie, przez p. Hoszarda, o wyjednanie u c. k. Rządu bezzwrotnej subwencji na budowę dróg w powiecie celem dostarczenia zarobku ubogiej ludności tamtejszej — do komisji budżetowej.
151. L. s. 322. Gmina Wilamowice i 6 innych gmin z obszarami dworskimi, przez p. Kramarczyka, o ustanowienie sądu powiatowego w Wilamowicach — do komisji prawniczej.
152. L. s. 323. Gmina Zakliczyn, przez p. Weigla, o utworzenie sądu powiatowego z siedzibą w Zakliczynie — do komisji prawniczej.
153. L. s. 324. Gmina Wojniłów, przez p. Hoszarda, o ustanowienie w tej miejscowości urzędu podatkowego — do komisji administracyjnej.
154. L. s. 325. Gmina Tyczyn i inne, przez p. Hoszarda, o ustanowienie urzędu podatkowego w Tyczynie — do komisji administracyjnej.
155. L. s. 326. Gmina Maków i inne, przez p. Lasockiego, o utworzenie urzędu podatkowego w tej miejscowości — do komisji administracyjnej.
156. L. s. 327. Gmina Sokołów, przez p. Tyszkiewicza, o odpisanie kwoty 800 zł. 96 ct. deklarowanej na budowę drogi Rzeszów-Nadbrzezie z powodu niemożności zapłacenia — do komisji drogowej.
157. L. s. 328. Gmina Zasań, przez p. Lasockiego, o odłączenie jej od urzędu pocztowego w Drogini, a przyłączenie do takiegoż urzędu w Myślenicach — do komisji petycyjnej.
158. L. s. 329. Gmina Słobudka strusowska, przez p. Olpińskiego, o zasiłek dla dotkniętych nieurodzajem mieszkańców tejże gminy — do komisji budżetowej.
159. L. s. 330. Gmina Semenów, przez p. Olpińskiego, o zasiłek na zakupno zboża na zasiew i na paszę dla bydła — do komisji budżetowej.
160. L. s. 331. Gmina miasta Trembowli, przez p. Olpińskiego o zasiłek z powodu nieurodzaju — do komisji budżetowej.

161. L. s. 332. Gmina Zembrzyce, przez p. Zolla o niżenie prestacyi na utrzymanie nauczyciela — do komisji szkolnej.
162. L. s. 333. Gmina Łodzina, przez p. Słoneckiego o bezprocentową pożyczkę na dokończenie budynku szkolnego — do komisji budżetowej.
163. L. s. 334. Ta sama, przez p. Słoneckiego o zapomogę na dokończenie budynku szkolnego — do komisji budżetowej.
164. L. s. 335. Gmina Kikoła, przez p. Sanguszkę w sprawie prestacyi na płacę nauczyciela — do komisji szkolnej.
165. L. s. 336. Mieszkańcy gminy Martynowa, przez p. Mikołaja Torosiewicza o zapomogę na budowę cerkwi—do komisji budżetowej.
166. L. s. 337. Gmina miasta Zatora, przez p. Zolla o podwyższenie płac tamtejszym nauczycielkom — do komisji szkolnej.
167. L. s. 338. Rada szkolna miejscowa w Tarnowie, przez p. Rogoyskiego o subwencyę na podtrzymanie przy tamtejszej szkole wydziałowej żeńskiej uzupełniającego kursu teoretycznego — do komisji szkolnej.
168. L. s. 339. Rada szkolna miejscowa w Piwnicznej, przez p. Potoczka o rozszerzenie tamtejszej szkoły na dwuklasową — do komisji szkolnej.
169. L. s. 340. Rada szkolna miejscowa w Zatorze, przez p. Zolla o podwyższenie płac tamtejszym nauczycielkom — do komisji szkolnej.
170. L. s. 341. Rada szkolna miejscowa w Majdanie, przez p. Tyszkiewicza o podwyższenie dotacyi nauczycielom — do komisji szkolnej.
171. L. s. 342. Nauczyciele szkół pospolitych w Krakowie, przez p. Zolla o przyznanie im dodatków na mieszkanie — do komisji szkolnej.
172. L. s. 343. Michał Zacharyasz, emeryt. dyrektor szkoły w Jaśle, przez p. Palcha o przywrócenie go na posadzie zajmowanej — do komisji szkolnej.
173. L. s. 344. Józef Kokurewicz, nauczyciel ludowy, przez p. Stanisława Badeniego o remuneracyę za pełnienie nadobowiązkowej nauki — do komisji szkolnej.
174. L. s. 345. Antoni Wroniewicz, nauczyciel, przez p. Hoszarda o zapomogę — do komisji budżetowej.
175. L. s. 346. Dymitr Budycz, emeryt. nauczyciel, przez p. Władysława Wolańskiego o zapomogę — do komisji budżetowej.
176. L. s. 347. Stanisława Żychiewicz, nauczycielka, przez p. Zolla o zapomogę — do komisji budżetowej.
177. L. s. 350. Wydział powiatowy w Kałuszu, przez p. Pietruskiego o uwolnienie od zwrotu kosztów spowodowanych komisją Wydziału krajowego do zestawienia rachunków powiatowych — do komisji petycyjnej.
178. L. s. 351. Gmina Kropiwna, przez p. Rożankowskiego o zapomogę i bezprocentową pożyczkę z powodu nieurodzaju — do komisji budżetowej.
179. L. s. 352. Gmina Szpikłosy, przez p. Rożankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
180. L. s. 353. Gmina Żuków, przez p. Rożankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
181. L. s. 354. Gmina Czyżów, przez p. Rożankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
182. L. s. 355. Gmina Remizowce, przez p. Rożankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
183. L. s. 356. Gmina Uhorce, przez p. Rożankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
184. L. s. 357. Ta sama, przez p. Rożankowskiego o subwencyę na naprawę dróg — do komisji budżetowej.
185. L. s. 358. Gmina Remizowce, przez p. Rożankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
186. L. s. 359. Gmika Żuków, przez p. Rożankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
187. L. s. 360. Gmina Kropiwna, przez p. Rożankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
188. L. s. 361. Gmina Czyżów, przez p. Rożankowskiego o subwencyę na naprawę dróg — do komisji budżetowej.
189. L. s. 362. Gmina Szpikłosy, przez p. Ro-

- żankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
190. L. s. 363. Gmina Woroniaki, przez p. Rożankowskiego jak wyżej — do komisji budżetowej.
191. L. s. 364. Ta sama, przez p. Rożankowskiego o zapomogę i bezprocentową pożyczkę z powodu nieurodzaju — do komisji budżetowej.
192. L. s. 365. Rada szkolna miejscowa w Belczu, przez p. Rożankowskiego o przekształcenie tamtejszej szkoły na dwuklasową — do komisji szkolnej.
193. L. s. 366. Gmina Sosnów, przez p. Sawczaka o subwencyę na budowę cerkwi — do komisji budżetowej.
194. L. s. 367. Gmina Klusów, przez p. Romańczuka o niżenie prestacyi na płacę nauczyciela — do komisji szkolnej.
195. L. s. 368. Wyborcy kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Tarnopol-Mikulińce, przez p. Romańczuka z protestem przeciw wyborowi posła Juliana Korytowskiego — do Wydziału krajowego.
196. L. s. 369. Towarzystwo „Szkilna pomoc” we Lwowie, przez p. Romańczuka o zapomogę — do komisji budżetowej.
197. L. s. 370. Towarzystwo „Oświaty ludowej” w Krakowie, przez p. Chrzanowskiego o subwencyę — do komisji budżetowej.
198. L. s. 371. Towarzystwo tatrzańskie i goście w Zakopanem, przez p. Raczyńskiego w sprawie przedłużenia drogi krajowej Nowy targ-Zakopane do Chochołowa — do komisji drogowej.
199. L. s. 372. To samo, przez p. Raczyńskiego w sprawie budowy kolei żelaznej z Chabówki ku granicy węgierskiej — do komisji drogowej.
200. L. s. 373. To samo, przez p. Raczyńskiego o otwarcie przy szkole zawodowej w Zakopanem oddziału kamieniarskiego — do komisji przemysłowej.
201. L. s. 374. Klasztor pp. Klarysek w Starym Sączu, przez p. Midowicza o subwencyę na utrzymanie szkoły żeńskiej — do komisji budżetowej.
202. L. s. 375. Siostry Miłosierdzia przy szpitalu w Nowosiólkach, przez p. Hausnera
- o zasiłek na utrzymanie szpitala — do komisji budżetowej.
203. L. s. 376. Adolf Grochowalski, inżynier, przez p. Herasimowicza w sprawie kosztów wyłożonych na studia hydrotechniczne między Sanem a Dniestrem — do komisji petycyjnej.
204. L. s. 377. Eustachy Domanik, nauczyciel, przez p. Rożankowskiego o remuneracyę za bezpłatne kierownictwo szkołą w Belczu — do komisji szkolnej.
205. L. s. 378. Julia Lang, nauczycielka, przez p. Abrahamowicza o zapomogę — do komisji budżetowej.
206. L. s. 379. Julia Szaszkiwiczowa, wdowa po księdzu, przez p. Romańczuka o zapomogę — do komisji budżetowej.
207. L. s. 380. Tekla Krupka, wdowa po nauczycielu, przez p. Romańczuka o przyznanie pensyi dla siebie i dzieci — do komisji szkolnej.
208. L. s. 381. Cyryla Płoszczak, sierota po nauczycielu, przez p. Herasymowicza o wsparcie — do komisji budżetowej.
209. L. s. 382. Paulina Zakrzewska, przez p. Smolkę o zasiłek na kształcenie córki Leopoldyny w rysunkach — do komisji budżetowej.
210. L. s. 383. Józefa Orzechowska, wdowa po rewidencie rachunkowym Wydziału krajowego, przez p. Smolkę o subwencyę na dalsze kształcenie córki Heleny w muzyce — do komisji budżetowej.
211. L. s. 384. Józef Szpytko, przez p. Romańczuka o zapomogę na kształcenie się w śpiewie — do komisji budżetowej.
212. L. s. 393. Pogorzeleny gminy Ożydowa, przez p. Rożankowskiego o zapomogę — do komisji budżetowej.

J. E. hr. Marszałek. Złożone zostały do łaski marszałkowskiej wnioski, które p. sekretarz odczyta.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki (czyta):

W n i o s e k.

Zważywszy, że wskutek zmiany podatku rycałtowego od okowity na podatek konsumcyjny, byt gorzeln rolniczych jest zachwiany; zważywszy, że nawet w razie utrzymania w ruchu wszystkich gorzeln rolniczych, wskutek

za małego kontyngentu, pozostanie znaczna ilość kartofli nie spożytkowaną z wielką stratą dla całego rolnictwa;

zważywszy, że tylko fabryki mączki kartoflanej (krochmalu) są w stanie zastąpić gorzelnie rolnicze oraz nadmiar kartofli spożytkować, podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm uchwali:

1. Sejm przeznaczą z funduszu krajowego przemysłowego 20.000 zł. jako subwencję dla mających powstać czterech wzorowych fabryk mączki kartoflanej.

2. Wydział krajowy postara się o zabezpieczenie zwrotu tych subwencji, oraz oznaczy, w których miejscowościach mają być założone te fabryki, w porozumieniu w pierwszym rzędzie z c. k. Towarzystwem gospodarczym galic. i z komisją przemysłową.

Lwów dnia 17. października 1889.

Stanisław Polanowski, w. r.
wnioskodawca.

Stanisław Stadnicki, Roman Potocki, Łączyński, Ziemiałkowski, Siemiginowski, St. Larysz Niedzielski, Gross, Antoniewicz, Zamoyski, Abrahamowicz, Rosenstock, L. Wodzicki, Eustachy Zagórski, Schnell, J. Puzyna, Scipio, Struszkiewicz, Wł. Wolański, A. Wodzicki.

J. E. hr. Marszałek. Wniosek jest dostatecznie poparty, postąpię z nim według regulaminu. Jest jeszcze drugi wniosek.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki (czyta):

W n i o s e k.

Zważywszy, iż sprawa asekuracyjna jest nader ważną i piekącą kwestyą, nietylko dla stanu włościańskiego, ale i dla całego społeczeństwa naszego;

zważywszy, że przymusowe ubezpieczenie od ognia całego kraju naszego można będzie przeprowadzić opłatą premij stosunkowo bardzo niskich;

zważywszy, że przymusowe ubezpieczenie od ognia wszystkich budynków naszego kraju przyniesie wielką ulgę tak pojedynczym mieszkańcom jak i całemu krajowi naszemu, przeto wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń przed-

łożył Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesji projekt ustawy o przymusowej asekuracji ogniowej oparty na następujących zasadach:

a) wszystkie budynki w kraju naszym do jakiegokolwiek bądź użytku służące muszą być od ognia zabezpieczone;

b) w tym celu wprowadza się krajową instytucję asekuracyjną o charakterze publicznym na zysk nie obliczoną, która jako osobny departament asekuracyjny figurować będzie pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajowego i pod kontrolą Wysokiego Sejmu;

c) premie asekuracyjne za budynki w tej instytucji krajowej zabezpieczone, pobierane będą łącznie z podatkami krajowymi.

Lwów dnia 17. października 1889.

Fr. Kramarczyk, w. r.
wnioskodawca.

Stanisław Potoczek, W. Stręk, Rożankowski, Dr. Okuniewski, Teliszewski, Dr. Antoniewicz, Dr. Sawczak, Jan Sirko, Palch, Siczyński, Romańczuk, Hamorak, Kułaczkowski, Dr. Korol, Huryk, Barabasz, Herasymowicz.

J. E. hr. Marszałek. Wniosek jest dostatecznie poparty; postąpię z nim według regulaminu. Jest jeszcze interpelacya do p. komisarza rządowego.

Sekretarz p. Teliszewski (czyta):

Ynterpelacya

do Jeho Prewoschodytelstwa, Wysokoblahorodnoho Hospodyna Komysaria prawytelstwennoho.

Wasze Prewoschodytelstwo!

Kraj nasz jest' majże iskluczno rilnyczyj, dlatoho sprawedywo domahajet' sia postanowlenij, wspyrajucznych rilnyctwo; domahajet sia pered wsim melioracyj, posredstwom kotroi moż by z gospodarstwa rolnyczoho jak najbilszyj chosen wydobyty.

Ne dywno, szczo y rehulacyju rik spławnych y zabezpeczenie dykych potokiw uważajet za neobchodyme, bo tylko tohdy nadijut sia y ochronyty sebe od czastych nawodnenij, prynosiaczych tak welyki szkody gospodarstwu, pochyszczajucznych czasto ciłyj dobytok, domy, a daże życie ludzkoje.

Takoż uważajut' żyteli naszoho kraju za pryrodne swoje prawo, trebowaty ot wys. c. k. Prawytelstwa, by ono społniało swoju obowiazannost' y choronyło życie y yminie obywatelaj. Dla toho to y Sojm krajewyj na zasidaniu

z dnia 17. żowtnia 1884 r. z ridkym sohłasijem, a daże oduszewlenijem pryriaw riszenia w dili rehulacyj, uchwalajuczy na tuju cil szczedro potrebnij fondy. Kraj w prawi domahaty sia, aby riszenia Sojmu krajewoho w dilach tak nahlaczych y bezusłowno potrebnych były czim skorsze perewedeni, a to tym bilsze, szczo wys. c. k. Prawytelstwo samo, a to jeszcze w predłożeniu swoim, udiłenom obom Yzbom Dumy derżawnoj pry projekti budżetowom na hod 1884 torżestwenno pryobiciało, szczo roboty rehulacyjni ukinczyt, a to najpiznijsze w protiahu 15 lit, czyślaczy od poczatku 1884 r.

Pidpysani upraszajut o enerhicznijsze i spisznijsze perewedenije riszenij sojmowych z dnia 17. żowtnia 1884, bo i tekuszczij hod pryhadaw, ymenno w wostocznych powitach naszoho kraju, toje neobchodymoje diło.

My stoim pered užasnymy katastrofamy, ktori neurożaj y wyływy rik y potokiwy dykych nam sprowadyły; ne dywno, szczo ohladajem sia za wsiakoho roda sredstwamy, kotri by ti katastrofy chot' w czasty zlahodyły.

Jesły wys. c. k. Prawytelstwo ne było jeszcze w sostojaniju zaraz prystupyty do rozpozatia rehulacyjnych robot, to trebujem ot neho po krajnej miri, by pobilszyło znaczo subwenciju na czastni rehulacyi rik spławnych y ych dopływiw, czerez szczo ne tolko uspokoil chot' czast' najbilsze ynteresowanych żytelej, ale i dast' bilszj zarobok tym, kotrym uhrożajet' hołodowaja smert'.

My połni uwirenija, szczo wys. c. k. Prawytelstwo doderżyt danoje słowo, bo inaksze roboty pryhotowytelnyji, kotri stolko kosztowały, byłyby tolko marnowaniem hrosza; bo ricz yzwistna, szczo technyczeskii znymkyy a daże plany i kosztiryssy dawnijzi okażut sia nedostocznyymi, bo nowaja powiń zminyła w mnohych mistach położenie tak, szczo w duże czastych słucażajach okażet sia konieczniśt', pryhotowytelni roboty powtariaty; i to własne uważajem za marnowanie hrosza y wremeny, jesły wys. c. k. Prawytelstwo ne poskoryt sia z perewedeniem riszenij sojmowych y swoich pryreczenij.

Wo wydu toho pozwalajut sobi pidpysani Wasze Prewoschodytelstwo zainterpelowaty:

1. Czy możet kraj nasz nadijaty sia na perewedenije riszenij regulacyjnych Sojma krajewoho z dnia 17. żowtnia 1884 w oznaczenim termini?

Uże szestyj hod mynajet, a jeszcze diło tak ważne i nahlaczoje ne perejszło stadium pryhotowytelnych robot. Duże wirojatno zatim jest', szczo termyn, postawlenyj samym wys. c. k. Prawytelstwom ne budet doderżanyj, i tak nadija kraju na pomocz protywy strasznych y czastych elementarnych przykluczenij znowa ne ususzczestwyt sia.

2. Czy wys. c. k. Prawytelstwo namiryło okazaty w wydu hrożacych katastrof połnuju hotowist' pobilszjty znaczo subwenciju z fondiw derżawnych na czastny rehulacyjni roboty i zabezpeczenie ot dykych potokiwy, w ciły uspokojenia błydsze interesowanych, dawania bilszoho zarobku żyteliam, kotrym hrozyt hołodowaja smert'.

Lwiw, 17. żowtnia 1889.

Dr. Antonewycz w. r.

Ochrymowycz, Teliszewskij, Dr. Sawczak, Wojciech Stręk, Potoczek, Rożankowskij, M. Siczynskij, Herasymowycz, Dr. Korol, Huryk, Dr. Okunewskij, Sirko, J. Romańczuk, Kułaczkowskij, Hamorak, Barabas.

J. E. hr. Marszałek. Interpelacya ta jest dostatecznie popartą, udzieli ją tedy p. komisarzowi rządowemu.

C. k. komisarz rządowy, radca Namiestnictwa Dr. Bronisław Łoziński. Proszę o głos.

J. E. hr. Marszałek. P. komisarz rządowy ma głos.

C. k. komisarz rządowy, radca Namiestnictwa Dr. Bronisław Łoziński. Na poprzedniem posiedzeniu wys. Sejmu p. Rayski i towarzysze wniesli interpelacyę do komisarza rządowego z zapytaniem, czy wiadomo jest Rządowi, że w kilkudziesięciu gminach powiatu rudeckiego myszy polne wyrządziły w r. 1888 znaczne szkody w polu, czy Rząd zamierza przyznać tym gminom opust podatkowy i dlaczego gminy te nie otrzymały dctychczas odpowiedzi na próśby w tej mierze wniesione. Na tę interpelacyę mam zaszczyt odpowiedzieć, że rzeczywiście 55 gmin powiatu rudeckiego wniosło w drugiej połowie lipca a przeważnie w sierpniu i wrześniu 1888 podania do starostwa w Rudkach o odpisanie podatków z powodu szkód przez myszy polne wyrządzonych. Władza zarządziła zbadanie szkód i wygotowała operat likwidacyjny, a c. k. krajowa dyrekcya skarbu przedstawiła sprawę c. k. Ministerstwu skarbu z wnioskiem przychylnym,

o ile zachodzą ustawowe wymogi. C. k. Ministerstwo skarbu nie mogło powziąć decyzji przed zasięgnięciem dodatkowych wyjaśnień, które z tego powodu były potrzebne, że zbadanie szkód nastąpiło co do niektórych gmin dopiero po zebraniu płonów. Wcześniejsze zbadanie szkód było niemożliwem dlatego, że podania gmin w przeważnej części wpłynęły dopiero w sierpniu a nawet we wrześniu. Władza zarządziła dodatkowe dochodzenie, które już zostało przeprowadzone. Wynik tego uzupełniającego dochodzenia przedstawiony został przez c. k. krajową dyrekcję skarbu Wys. c. k. Ministerstwu skarbu. Skoro tylko Ministerstwo poweźmie decyzję, gminy interesowane zostaną zaraz zawiadomione w drodze właściwej o skutku podań.

J. E. hr. Marszałek. Przystępujemy do porządku dziennego. Pierwszy punkt porządku dziennego jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia przysiółka Łęków ze związku gminy Trójcy w powiecie brodzkim, a przydzielenia go do gminy Toporowa w tymże powiecie. (**Aleg. 48**). Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Smolka ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego J. E. p. Smolka. Co do formalnego traktowania wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji administracyjnej.

J. E. hr. Marszałek. Sprawozdawca wnosi odesłanie sprawozdania do komisji administracyjnej. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem p. sprawozdawcy, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego co do poręczenia przez fundusz krajowy pożyczki bezprocentowej w kwocie 600.000 zł. udzielonej ze skarbu państwa dla przyjscia z pomocą ludności okolic dotkniętych nieurodzajem tegorocznym. (**Aleg. 49**). Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Chrzanowski ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Chrzanowski. Wnoszę aby sprawozdanie to wraz z wnioskiem przekazać komisji budżetowej do traktowania zwykłego.

J. E. hr. Marszałek. Sprawozdawca wnosi przekazanie tego sprawozdania komisji budżetowej. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się z wnioskiem p. sprawozdawcy zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany niektórych postanowień statutu Banku krajowego. (**Aleg. 50**). Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Chrzanowski ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Chrzanowski. Wnoszę odesłanie tego sprawozdania wraz z projektem ustawy do komisji bankowej.

J. E. hr. Marszałek. Sprawozdawca wnosi odesłanie sprawozdania do komisji bankowej. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem p. sprawozdawcy, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w celu podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu w kraju. (**Aleg. 51**). Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego poseł Chrzanowski ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Chrzanowski. Wnoszę, ażeby przedmiot ten wraz z wnioskami odesłany został do komisji przemysłowej.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem p. sprawozdawcy, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku dublańskiego. (**Aleg. 52**).

W zastępstwie nieobecnego sprawozdawcy Członka Wydziału krajowego p. Wereszczyńskiego ma głos członek Wydziału krajowego p. Hoszard.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Hoszard. Wnoszę ażeby ten przedmiot odesłać do komisji gospodarstwa krajowego.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem p. sprawozdawcy, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji Reprezentacji powiatowej rzeszowskiej o wcielenie części drogi powiatowej rzeszowsko-głogowskiej do drogi krajowej Rzeszów-Nadbrzezie. (**Aleg. 53.**) Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Hoszard ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Hoszard. Wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji drogowej.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem p. sprawozdawcy, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie obsadzenia posady prymaryusza przy lwowskim szpitalu powszechnym. (**Aleg. 54.**) Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Hoszard ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Hoszard. Wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji sanitarnej.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem p. sprawozdawcy, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie ustanowienia „funduszu gospodarstwa krajowego“. (**Aleg. 55.**) Do uzasadnienia wniosku ma głos p. Merunowicz.

P. Merunowicz. Wysoka Izbo! Nie będę nużył Wysokiej Izby roztrząsaniem zadań kultury krajowej, bo bardzo mało znam się na tych rzeczach, jednakże jako spostrzegacza stojącego na uboczu uderzyło mnie to nieraz, jak olbrzymie źródła polepszenia bytu materialnego ludności są u nas albo całkowicie nie, albo bardzo mało wyzyskane. Ośmielam się zwrócić uwagę tylko na kilka szczegółów.

Na przykład w posiadaniu gmin jest około pół miliona morgów, z tego 300.000 obejmują

tak zwane wspólne pastwiska, które jak wiadomo, są zupełnie niezagospodarowane i w najgorszy w świecie sposób użytkowane. Mamy pastwisk w ogóle i łąk 1,250.000 morgów, stawów i moczarów 34.000 m., torfowisk 13.000 m. Zresztą należy także w ten zakres mnożenie i podniesienie chowu zwierząt domowych pożytecznych i drzew owocowych.

Zwracam także uwagę na obsadzanie dróg drzewami owocowymi. W niektórych okolicach, gdzie się zabrano do tego, okazały się piękne rezultaty, n. p. w krośnieńskim, w niektórych miejscowościach w kołomyjskim, koło Drohobycza osiągnięto bardzo piękne rezultaty z obsadzenia dróg drzewami owocowymi. Tu należy tępienie szkodliwych gospodarstwu zwierząt, owadów. Przez chrząszcze majowe i ich pędraki, ileż to szkód ponosi gospodarstwo krajowe!

Budzi się w masach ludności rolniczej i to nie tylko mówię tu o oświeconych warstwach rolników, ale i w masie włościan budzi się poczucie potrzeby troskliwszego niż dotąd wyzyskiwania bogactw przyrody naszego kraju.

Mamy dwa towarzystwa rolnicze, które w 35 filialnych stowarzyszeniach co roku roztrząsają różnorodne potrzeby w tym kierunku. Mamy więcej niż 800 stowarzyszeń włościańskich, a to przeszło 400 kółek rolniczych i przeszło 400 ruskich czytelni ludowych, gdzie na ten temat obszerne rozprawy się odbywają. Zresztą wzmagają się i czytelnictwo, co roku ze szkół wychodzi około 200.000 młodzieży umiejaczej czytać, a przez czytanie pism i książek rozpowszechniają się idee, budzące zrozumienie potrzeby wzmoczenia bogactwa kraju.

Widzimy także, że gdzie są wydziały powiatowe czynniejsze, gdzie jest jakieś stowarzyszenie z zarządem ruchliwszym, zresztą gdzie są jednostki czynniejsze, budzą ruch w tym kierunku. Ale także z ubolewaniem trzeba przyznać, że w bardzo wielu wypadkach usiłowania podejmowane nie prowadzą do rezultatu i stąd ten skutek, że zamiast zachęcić zniechęca, bo nieudane przedsięwzięcie jest odstrasającym przykładem dla innych. Otóż chciałbym, ażeby wprowadzono w te usiłowania luźne po kraju pewien plan i metodę, racjonalnie obmyślaną i kierowaną.

Za wzór wzięłem działalność Wysokiego Sejmu i jego organu wykonawczego tj. Wydziału

krajowego w popieraniu rozwoju przemysłu. Wysoka Izba ustanowiła tak zwany fundusz przemysłowy; a mając z tem do czynienia bliżej, przekonałem się, że często wiele działań można małym zasiłkiem w początkach; gdy płomyk jeszcze słaby, a nie da mu się zgasnąć, utrzymuje się przedsięwzięcie i rozwija się często-króć bardzo pomyślnie.

Rezultaty są w niektórych kierunkach rzeczywiście zdumiewające. Właśnie dzisiaj było na porządku dziennym sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności jego w zakresie popierania rozwoju przemysłu. Z tego aktu Wysoka Izba powzięła przekonanie, jak piękne, jak prawdziwie zachęcające są wyniki takiego popierania w sposób racjonalny usiłowań rozdzielonych, podejmowanych często po dyletancku. Ale jeśli się je podtrzymuje, jeśli się zapłodni je myślą przewodnią i ze znajomością rzeczy nada kierunek właściwy, to te usiłowania rozwijają się nadzwyczaj pomyślnie. A chociaż pewnie pojmują doniosłość usiłowań w sprawie rozwoju przemysłu, to jednak muszą przyznać, że co do ważności ani w setnej części nie mogą się równać te prace z tem, co można działać a co się powinno działać w zakresie rozwoju kultury krajowej.

Jeżeli Wysoka Izba raczyła zwrócić uwagę na potrzeby przemysłu i wspiera według możliwości te usiłowania, więc tem bardziej, sądzę, cięży moralny obowiązek na reprezentacji kraju popierać także usiłowania kierunku rozwoju kultury krajowej. Wyobrażam sobie, że Wydział krajowy zasięgnie zdania kół fachowych, mianowicie towarzystw rolniczych, grona nauczycieli szkół fachowych, zresztą może i jednostek, których zdanie w tym względzie może być decydującem i na tej podstawie przyjdzie przed Wysoki Sejm z pewnym regulaminem i planem działania.

Więc dziś nie ma może potrzeby rozwinąć się bliżej nad celem tego funduszu.

Przykład jest w działaniu celem popierania przemysłu, tylko chciałbym, ażeby tę samą lub podobną metodę, oczywiście *mutatis mutandis*, zastosowano do usiłowań podejmowanych nie prywatnie, ale z cechą publicznej użyteczności w zakresie kultury krajowej.

Są to zadania tak wielkie, że kiedyś rozważał rozmiary środków, jakie powinny być zastosowane do osiągnięcia tych celów, to wypa-

dałoby żądać co najmniej na pierwszy raz 100.000 zł.; jednakże uwzględniając finansowe położenie kraju, wnoszę, ażeby Wysoki Sejm jako pierwszy zawiązek funduszu gospodarstwa krajowego uchwalił kwotę 10.000 zł. Co zaś do formalnego traktowania wnoszę, ażeby wniosek ten przekazany był komisji gospodarstwa krajowego.

J. E. hr. Marszałek. Wnioskodawca proponuje, ażeby wniosek jego przekazać komisji gospodarstwa krajowego.

Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu. (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z odesłaniem wniosku p. Merunowicza do komisji gospodarstwa krajowego. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

P. Merunowicz ma w dalszym ciągu głos dla uzasadnienia drugiego swego wniosku w przedmiocie stowarzyszeń kredytowych systemu Reiff-eisena, który stoi w 9. punkcie porządku dziennego. (Aleg. 56.)

P. Merunowicz. W ścisłym wniosku z poprzednim wnioskiem stoi także i ten wniosek, co do którego obecnie mam głos.

Stowarzyszenia zaliczkowe są już u nas znane, są silne, rozkrzewione, liczą już przeszło 120.000 członków, mają swoją potężną organizacją, zcentralizowaną w instytucjach, które się niemi opiekują, a szczególnie w „Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych“, i sądzę, że nie ma zakątku w kraju, gdzie ich pożyteczna działalność nie byłaby już znana.

Spółki kredytowe systemu Reiffeisena polegają na zupełnie tej samej zasadzie. Tak Schultze z Delitsch jak i Reiffeisen brali za wzór spółki robotnicze angielskie t.j. spółki ludzi pracujących bez kapitału, którzy wytworzyli organizację finansową na zasadzie solidarnej poręki i wzajemnej pomocy. Tylko, że Schulze, jako adwokat zamieszkały w mieście fabrycznem wytworzył stowarzyszenia, których ustrój zastosowany jest do potrzeb ludzi, żyjących z zarobku tygodniowego, albo też płacy miesięcznej, t. j. dla ludności miejskiej, a Reiffeisen, burmistrz w małym miasteczku nadreńskiem, gospodarz i właściciel gruntu, obmyślił znowu organizację, zastosowaną do potrzeb ludności rolniczej i ludności wiejskiej. Zapomocą tych spółek zaczęły się wykupywać wsie nadreńskie, obdłużone u lichwiarzy z długów, następnie zaczęły

zakładać winnice i składy win na wspólny rachunek.

Przykład ten zachęcił i innych, spółki te zaczęły się znacznie rozszerzać. Obecnie jest ta organizacja już dosyć rozpowszechniona, szczególnie w zachodnich Niemczech; w Prusiech państwo przyznało im zupełną swobodę od podatków, uznając ich pożyteczność. Także w Szwajcaryi, we Francyi i w Ameryce spółki rolników systemu Reiffeisena rozpowszechniły się silnie.

W Austrii zwrócono najpierw uwagę na te stowarzyszenia w dolnej Austrii. Sejm dolno-austriacki w r. 1887 powziął szereg uchwał mających na celu rozwój tych spółek w tym kraju koronnym. Mianowicie ustanowiono komisję pod przewodnictwem Marszałka krajowego w celu wykonywania stałej opieki nad rozwojem spółek systemu Reiffeisena, otworzył im z funduszu krajowego kredyt na 3% dla zasilenia ich kapitałem obrotowym, nadto uchwalono osobny fundusz na zaopatrywanie ich w księgi rachunkowe, na opędzenie kosztów założenia i zakupna kasy, a nadto wydano także staraniem Wydziału krajowego dokładną informację o sposobie zarządzania i administrowania tych spółek.

Wskutek wezwania Sejmu dolno-austriackiego rząd wniósł od siebie jako przedłożenie ministeryalne do Rady państwa projekt do ustawy, przyznającej znaczne ulgi tym stowarzyszeniom i normującej ich stanowisko prawne. Izba poselska przyjęła tę ustawę i od 1. czerwca b. r. jest ona obowiązującą.

Według tej ustawy jako znamiona charakterystyczne takich spółek uznano najpierw, że muszą być lokalnymi t. j. ograniczyć się na jedną tylko miejscowość, lub na kilka wyraźnie wymienionych w statucie. Następnie muszą być oparte na nieograniczonej poręce; jest ograniczona stopa procentowa od pożyczek, ażeby nie przerodziły się w instytucje wyzyskujące członków wysokimi procentami, i ażeby nie puszczaly się na hazardowne przedsiębiorstwa dla uzyskania wyższej dywidendy, a nareszcie jest w zasadzie wykluczone udzielanie pożyczek na weksle. A natomiast państwo przyznaje im ulgi stemplowe tak daleko idące, że pod względem kosztów stemplowych skrypta ich równają się zupełnie pożyczkom na weksle. To pochodzi ząd, że weksle są w ogóle dla włościan nie-

zdrowe. Spółki takie systemu Reiffeisena, jeżeli się przyjęły w naszym kraju, nie robiłyby wcale konkurencyi istniejącym stowarzyszeniom, tylko byłyby dopełnieniem systemu urządzeń naszych, w celu uzdrowienia kredytu rolnego. Mianowicie działałyby one tam, gdzie obecnie istniejące instytucje kredytowe, t. j. banki i stowarzyszenia zaliczkowe dotrzeć nie mogą. Stowarzyszenia te udzielałyby mianowicie kredytu drogą zaliczek włościanom.

Jeżeli bowiem włościanin nasz musi wyjeżdżać dwa albo trzy razy do miasta powiatowego, ażeby zaciągnąć pożyczkę na kupno nasienia, na żywność w czasie przednowku, na kupno konia, gdy mu padnie jeden od pary, na kupno wozu lub czego innego, to ta pożyczka jest za drogą, i staje się często początkiem jego stałego zadłużenia. Gdyby były lokalne stowarzyszenia, ale ruchliwsze jak nasze kasy pożyczkowe gminne, gdzie właściwie nigdy nie ma w kasie, bo jak raz rozbiorą dłużnicy pożyczki, to dziesiątkami lat są te pożyczki w jednym ręku, to tym potrzebom ważnym, które chociaż drobne, ale liczbą idą w miliony, stałoby się zadość.

Następnie spółki Reiffeisena nadają się bardzo dobrze do popierania finansowego włościańskich przedsiębiorstw zbiorowych. I tak n. p. właśnie w zeszłym tygodniu toczyła się na walnem zgromadzeniu kótek rolniczych bardzo obszerna rozprawa, w której wszyscy mówcy narzekali na to, jak to trudno im utrzymać sklepiki wiejskie, a te trudności dadzą się w jednym wyrazić, że nie ma dostatecznego kapitału do ich wprowadzenia. Gdyby był kapitał, znaleźliby się i ludzie. Spółki zaś Reiffeisena mogłyby ułatwić uzyskanie na zakładanie sklepików wiejskich kapitału. Następnie w wielu wypadkach mogliby włościanie występować jako dzierżawcy folwarków, mogliby zakupować dalej od folwarków położone łąny do parcelacyi, oni bowiem za grunta najlepiej mogą płacić, gdyż dla nich ma ziemia najwięcej wartości, bo mają bezpłatną robociznę.

Takie spółki mogłyby brać w dzierżawę propinację, przedsiębiorstwa wyrębu lasów, dowozu kamienia do dróg publicznych itd. Takie wszystkie projekta są dzisiaj jeszcze teorią a nie ma na to środków, ażeby je urzeczywistnić. Gdyby istniały spółki Reiffeisena, owe

piękne teorye mogłyby tu i owdzie ze skutkiem wchodzić w życie, zwłaszcza przy życzliwym poparciu obywatelstwa i zarządów towarzystw zaliczkowych jako doświadczonych w takich interesach mogłyby się rozwijać pomyślnie. Wnoszę więc, ażeby Wysoki Sejm raczył wyznaczyć z początku kwotę 1000 zł., ażeby takim spółkom, któreby powstawały w najkrótszym czasie, można było przyjść w pomoc w tym kierunku, ażeby się mogły zaopatrywać w książki rachunkowe, pokrywać koszta protokołowania firm, a zresztą, ażeby wydać także instrukcyę wyczerpującą, na wzór tej, jaką wydał Wydział krajowy dolno-austryacki co do organizacyi i zarządu podobnych spółek kredytowych rolników.

Proszę, ażeby Wysoka Izba raczyła i ten wniosek odesłać do komisji dla spraw gospodarstwa krajowego.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto jeszcze głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. P. wnioskodawca proponuje odesłanie swego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego. Kto się z tem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o funduszu szkolnym emerytalnym. (Aleg. 57).

Sprawozdawca p. Pietruski ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski.

Wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z tym wnioskiem zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Następuje sprawdzanie wyborów poselskich.

Sprawozdawca p. Pietruski ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta).

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kurji gmin wiejskich okręgu wyborczego Sanockiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Sanoku wybór posła na Sejm krajowy z kurji gmin wiejskich okręgu wyborczego sanockiego.

Według urzędowego wykazu było w tym okręgu uprawnionych do głosowania 198. Głosowało 188.

Z tych następujące głosy są nieważne:

1) Głos Pawła Potockiego z Głębokiego (poz. wyk. głos. 33). 2) Walentego Kondyjo-wskiego z Nowotańca (poz. 79). 3) Ignacego Kurdyły z Posady (poz. 104). 4) Wasyla Beńcza z Rudawki rymanowskiej (poz. 121). 5) Fecia Sawki z Rudawki jaślickiej (poz. 122). 6) Demka Zielonki z Woli piotrowskiej (poz. 178) i Ilka Mycia z Płonnej (poz. 91), gdyż z głosujących tych pierwszych sześciu znajduje się w ostatniej trzeciej części spisu opodatkowanych w gminach, do których należą, a siódmy wcale w tym spisie nie jest pomieszczony. Nie będąc więc prawy-borcami nie mogą być i wyborcami.

Cztery z tych głosów oddanych zostało na p. Zenona Słoneckiego, trzy zaś na Dr. Aleksandra Iskrzyckiego.

8) Nieważnym jest następnie głos Andrzeja Mihalą z Odrzechowej, oddany na Dr. Aleksandra Iskrzyckiego, gdyż na liście uprawnionych gminy Odrzechowej znajduje się dwóch Andrzejów Mihalów, i wybór nastąpił bez bliższego oznaczenia.

9) Nieważnym jest oddany na p. Zenona Słoneckiego głos wirylny, imieniem p. Józefy Pruszyńskiej i masy spadkowej Szymona Jasińskiego, gdyż głosujący mąż p. Józefy Pruszyńskiej nie przedłożył żadnego dowodu, że jest uprawnionym zastępować masę Szymona Jasińskiego.

10) Nieważnym jest wreszcie oddany również na p. Zenona Słoneckiego głos wirylny imieniem współwłaścicieli Woli krecowskiej, albowiem przedłożone przez głosującego pełnomocnictwo nie jest podpisane przez wszystkich uprawnionych.

Oddanych zatem zostało razem ważnych głosów 178. Absolutna większość 90.

P. Zenon Słonecki otrzymał ważnych głosów 96.

Dr. Aleksander Iskrzycki 80.

Zygmunt Słonecki 1.

Pan 1.

Wybrany zatem został posłem p. Zenon Słonecki.

Gdy akta świadczą, że akcja wyborcza odbyła się w zupełnym porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Zenona Słoneckiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego sanockiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. Słoneckiego uznać za ważny, zechce rękę podnieść (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta).

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego turczańskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Turce wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego turczańskiego.

Uprawnionych do głosowania było w tym okręgu 124,

Wzięło udział w głosowaniu 112.

Z tych padło 106 na p. Konstantego Teliszewskiego.

na Hieronima księcia Lubomirskiego 2

na kniazia Łubieskiego 1

na Hirona Łubeckiego 1

na Hirona ks. Lubomirskiego 1

na Hyrona kniazia Łuboskiego 1

Z oddanych na p. Konstantego Teliszewskiego głosów muszą być jednak unieważnionymi trzy następujące:

1) głos Michała Pyłpkanycza z Butli poz. 14. wyk. głos., gdyż znajduje się on w ostatniej trzeciej części spisu opodatkowanych i nie będąc prawyborcą i wyborcą być nie może.

2) z tego samego powodu głos Wasyla Pelo z Dzwiniacza górnego (poz. 22).

3) wreszcie głos Danyły Dwernickiego z Dniestrzyka (poz. 17), gdyż wyborcy tego nazwiska nie ma wcale w spisie opodatkowanych tej gminy.

Przeciw przeprowadzonemu d. 21. czerwca b. r. w gminie Jaworowie wyborowi jednego wy-

borcy, wniósł Petro Hałyczycz i towarzysze protest, podnosząc mianowicie zarzut, że termin prawyborów nie został należycie i na czas przez zwierzchność gminną ogłoszony.

C. k. starostwo w Turce zarządziło, uwzględniając ten protest, nowy wybór, który odbył się 25. czerwca 1889.

P. Konstanty Teliszewski otrzymał zatem na 109 ważnie oddanych głosów 103, został przeto wybranym na posła.

Wobec tego, że jak akta świadczą, akcja wyborcza odbyła się w zupełnym porządku, Wykrajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Konstantego Teliszewskiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego turczańskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. Teliszewskiego uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta).

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego liskiego.]

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Lisku wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego liskiego.

Według urzędowego wykazu było w tym okręgu uprawnionych do głosowania 224. Głosowało 206.

Oddano 10 głosów nieważnych. Mianowicie nieważnymi są:

1. głos Franciszka Semczyka z Czaszyna (poz. 34. wyk. głos.), 2. Mykiety Glezy z Łupkowa (poz. 90), 3. Piotra Jackowa z Nowosiółki (poz. 100), 4. Mikołaja Terefenki z Paszowej (poz. 107), 5. Jurka Kowalczyka z Radziejowej (poz. 122), 6. Józefa Szafrana z Woli matyaszowej (poz. 195) i 7. Pawła Kicaka z Seredni wielkich (poz. 143), albowiem pierwszych sześciu z tych głosujących jest pomieszczonych w ostatniej trzeciej części spisów opodatkowanych w gminach, do których należą, a ostatni wcale się w tym spisie nie znajduje.

Nie będąc tedy prawyborcami nie mogą być także wyborcami. Pięć z tych głosów oddanych zostało na p. Józefa Wiktora, dwa na p. Romana Jamińskiego.

8. Nieważnym jest następnie oddany na p. Józefa Wiktora wirylny głos współwłaścicieli Horodka, Jakóba i Efroima Icyka 2 im. Schejnerów, albowiem w aktach nie ma pełnomocnictwa i niewiadomo kto głosował.

9. i 10. Nieważnymi są nakoniec wirylny głosy, oddane również na p. Józefa Wiktora imieniem pp. Tekli Janowskiej ze Stańkowy i Felicji Balowej z Woli matyaszowej, albowiem głosujący za nie pp. Julian Mickiewicz i Józef Wiktor sami wyborcami w tym okręgu i w tej kuryi nie są, a zatem i pełnomocnikami być nie mogą.

Razem tedy oddano ważnych głosów 196. Większość absolutna 99.

P. Józef Wiktor otrzymał ważnych głosów 118.
P. Roman Jamiński „ „ 78.

Wybrany więc został posłem p. Józef Wiktor.

Protokół z czynności wyborczej z dnia 2. lipca 1889 wspomina, że komisya unieważniła jednomyślnie głosy poz. 151 i 77 t. j. głosy Stefana Milkowicza i Szmula Segala, lecz nie podaje żadnych przyczyn tego unieważnienia. Gdy jednak okoliczność ta nie może zmieniać rezultatu wyborów, a akta świadczą, że akcja wyborcza odbyła się w porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Józefa Wiktora na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego liskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu. (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. Józefa Wiktora uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta).

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego podhajeckiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Podhajcach wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego podhajeckiego.

Według urzędowego wykazu było w tym okręgu uprawnionych do głosowania 138, głosowało 132.

Nieważne są głosy: Kuzia Kuczera z Hnilcza (poz. wyk. głos. 19), Jana Konika ze Staregomiasta (poz. 73), Dmytra Ciaputy z Szczepanowa (poz. 75), Kasyana Humaniuka z Bohatko-wiec (poz. 36), Iwana Fariona z Burkanowa (poz. 66), Semka Przenicznika z Łysej (poz. 36) i Franka Kryškowa z Iszorkowa (poz. 156), albowiem pięciu pierwszych nie znajduje się zupełnie na spisie opodatkowanych w swoich gminach, a dwaj ostatni są pomieszczeni w ostatniej trzeciej części tychże spisów. Nie będąc więc prawyborcami, nie mieli prawa być wybranymi na wyborców. Pięć z tych głosów padło na dra Damiana Sawczaka, dwa na p. Kazimierza Zarembe.

Nieważne są następnie dwa głosy oddane na dra Damiana Sawczaka przez Fedia Szczerbana z Nowosiółki i Tymka Kwika z Halicza (poz. 50 i 15). Obaj bowiem głosujący pomieszczeni są w spisach w jednej pozycji ze swoimi współposiadaczami i na podstawie opłaconego wspólnie z nimi podatku są pomieszczeni w pierwszych dwóch trzecich częściach spisu opodatkowanych. Zachodzi zatem uzasadniona wątpliwość, czy opłacają za siebie taką sumę, któraby im dawała prawo głosowania i wybieralności.

Nieważnym jest głos Iwasia Twerduszki, oddany pod poz. 51 na dra Damiana Sawczaka, albowiem w spisie uprawnionych do głosowania gminy Nowosiółka znajduje się dwóch Iwasów Twerduszków, a wybór nastąpił bez bliższego oznaczenia.

Nieważnym jest wreszcie głos drugiego wyborcy gminy Bieniawy, Andrucha Łozińskiego, oddany również na dra Damiana Sawczaka.

W gminie tej głosowano przy prawyborach dwa razy, z powodu, że przy pierwszym głosowaniu tylko jeden wyborca, mianowicie Jaśko Szpulak, otrzymał absolutną większość głosów. Po poprawieniu jednak niedokładnie sporządzonej listy prawyborców okazuje się, że przy pierwszym głosowaniu oddało głos trzech do tego nie uprawnionych. Po odciążeniu więc tych trzech głosów wypada, że już przy pierwszym głosowaniu dwóch wyborców: Jaśko Szpulak i Fed Kobylański zostali wybrani i nie zacho-

dziła już potrzeba zarządzania drugiego głosowania. Wybrany został zatem wyborcą Fed Kobylański, a nie Andruch Łoziński, który głosował przy wyborze, dla tego głos ten musi Wydział krajowy unieważnić.

Wydział krajowy zauważa, że w aktach nie ma uwidocznione, dlaczego w gminie Litwinowie zarządzono dwa razy, a w gminie Uwsiu jeden raz ponowny wybór wyborców. Znajdujące się w aktach prawyborczych gminy Litwinowa ogłoszenia o terminie ponawianych wyborów, powołują się na rozporządzenia c. k. starostwa w tym kierunku, a zamieszczona na wykazie głosowania gminy Uwsia uwaga świadczy, że wybór jednego z tamtejszych wyborców, Mikołaja Rubaszowskiego unieważniono, lecz ani w jednym ani w drugim wypadku nie ma podanych przyczyn tego unieważnienia. Ponieważ jednak unieważnienie tych dwóch oddanych przez wybranych przy ponownie zarządzonych wyborach na dra Damiana Sawczaka głosów, nie zmieniliby ogólnego rezultatu, przeto Wydział krajowy przestaje na skonstatowaniu braku aktów, usprawiedliwiających wyżej wymienione zarządzenia c. k. starostwa w Podhajcach.

Po zreasumowaniu tego co się poprzednio powiedziało, okaże się, że ważnych głosów oddano razem 121. Absolutna większość 61 głosów. Dr. Damian Sawczak otrzymał ważnych głosów 68. P. Kazimierz Zaremba 53. Wybrany zatem został na posła dr. Damian Sawczak.

Gdy oprócz wykazanych nieprawidłowości, akta wyborcze znajdują się w porządku, a protestu żadnego nie wniesiono, Wydział krajowy wnosi.

Wysoki Sejm raczy wybór dra Damiana Sawczaka na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego podhajeckiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. dra Damiana Sawczaka uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału kraj. p. Pietruski (czyta).

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego zbaraskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Zbarażu wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego zbaraskiego.

Według wykazu urzędowego było uprawnionych do głosowania 123. Stawiło się zaś 118. Z tych jednego, mianowicie Tymka Mikołajowa z Kurnik, nie dopuściła komisya wyborcza do głosowania z tego powodu, iż jak to skonstatowano, już po swoim wyborze na wyborcę został zasądzonym za przekroczenie z §. 460 u. k.

Głosowało więc 117 wyborców.

Z oddanych głosów są nieważnymi:

1. głos poz. 94 wyk. głos. oddany przez Józefa Senyka z Terpiłówki na ks. Mikołaja Siczynskiego z tego powodu, że wyborca ów znajduje się w ostatniej trzeciej części opodatkowanych;

2. z tego samego powodu głos poz. 116 wyk. głos. oddany przez Józefa Wankowicza ze Zbaraża na Tadeusza Fedorowicza;

3. głos Justyna Reszotnika z Toki, poz. 95 wyk. głos. oddany na ks. Mikołaja Siczynskiego, gdyż wyborcy tego nazwiska nie ma na liście opodatkowanych;

4. z tego samego powodu nieważnymi są głosy Pawła Frydla i Jakóba Wenisafta ze Zbaraża poz. 115 i 117 oddane na Tadeusza Fedorowicza.

Zauważyć należy, że w gminie Załuże wniesiony został przeciw odbytemu tamże dnia 21. czerwca b. r. wyborowi wyborców protest do c. k. starostwa w Zbarażu, oparty mianowicie na tem, iż obrany wyborcą Iwan Hajdaj, wyrokiem c. k. sądu powiatowego w Zbarażu został w r. 1888 ukarany dwudniowym aresztem za przekroczenie z §. 460, że zatem nie ma prawa wyboru. C. k. starostwo skonstatowawszy tę okoliczność, zarządziło ponowny wybór, który się odbył w d. 27. czerwca b. r.

Głosów ważnych oddano więc 112. Absolutna większość 57 głosów.

Z tych otrzymał ks. Mikołaj Siczynski 77

„ „ p. Tadeusz Fedorowicz 33

„ „ ks. dr. Józef Kominek 2

Wybrany więc został posłem ks. Mikołaj Siczynski z Czernichowiec.

Gdy akta wyborcze znajdują się w zupełnym porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór ks. Mikołaja Siczynskiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego zbaraskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór ks. Mikołaja Siczynskiego uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału kraj. p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy z okręgu wyborczego większych posiadłości byłego obwodu czortkowskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 9. lipca 1889 odbył się w Czortkowie wybór trzech posłów na Sejm krajowy z okręgu wyborczego większych posiadłości byłego obwodu czortkowskiego.

Według urzędowego wykazu było uprawnionych do głosowania przy tym wyborze 165. Głosowało bądź osobiście, bądź też przez pełnomocników 122.

Nieważne są następujące głosy:

1. głos poz. 53 oddany imieniem masy spadkowej bra Adama Heydla na Maryana bra Błażowskiego, Włodzimierza Siemiginowskiego i Bronisława Horodyskiego, gdyż pełnomocnik p. Albin Słonecki nie wykazał, że p. Walerya Heydlowa ma prawo zastępować tę masę;

2. głos poz. 54 oddany na p. Ignacego Głażewskiego, Włodzimierza Siemiginowskiego i bra Maryana Błażowskiego przez Franciszka bra Heydla, gdyż głosujący nie wykazał, że b. bra Jakóbina Heydlowa jest jedyną spadkobierczynią ś. p. Erazma bra Heydla — a karta legitymacyjna opiewa na nią i na tę masę spadkową;

3. głos poz. 43 oddany na pp. Jana Gnoińskiego, Leona ks. Sapiehę i Bronisława Horodyskiego, imieniem masy spadkowej Dawida Feldmana, gdyż nie wykazano, że podpisani na pełnomocnictwie Alte Rose i Chaim Feldmanowie są jedynymi spadkobiercami Dawida, a zresztą głosujący pełnomocnik Mechel Feldman nie znajduje się na liście wyborców z większych posiadłości b. obwodu czortkowskiego i głosować za pełnomocnictwem nie ma prawa.

4. nieważnym jest głos poz. 46 oddany na ks. Leona Sapiehę, Ignacego Głażewskiego i Jana Gnoińskiego, imieniem masy spadkowej Adolfa Geringera, gdyż nie udowodniono, że podpisany na pełnomocnictwie I. K. Geringer i głosujący Seweryn Geringer są jedynymi spadkobiercami Adolfa Geringera;

5. nieważny jest głos poz. 93 oddany imieniem masy spadkowej Józefa Ochockiego, bo podpisani na pełnomocnictwie z hr. Reyów Ochocka i Stanisław Ochocki nie udowodnili, że tę masę mają prawo zastępować. Głos ten padł na pp. Włodzimierza Siemiginowskiego, Maryana bra Błażowskiego i Bronisława Horodyskiego;

6. nieważny jest głos poz. 100 oddany imieniem Betti i Rafała Parnasów przez Leona Parnasa, bo nie jest on wyborcą z większych posiadłości obwodu czortkowskiego i głosować jako pełnomocnik nie ma prawa. Głos ten padł na pp. Bronisława Horodyskiego, Włodzimierza Siemiginowskiego i Ignacego Głażewskiego;

7. głos poz. 116 oddany imieniem Julii Potockiej i masy spadkowej Ignacego Potockiego, bo Julia Potocka, podpisana na pełnomocnictwie nie wykazała, że jest jedyną spadkobierczynią. Głos ten oddany został na ks. Leona Sapiehę, Jana Gnoińskiego i Ignacego Głażewskiego.

8. Głos poz. 150 oddany na Włodzimierza Siemiginowskiego, Bronisława Horodyskiego i Leona ks. Sapiehę przez p. Honorata Wachowicza, gdyż nie udowodnił on, że jest jedynym spadkobiercą Henryki Wachowiczowej, a karta legitymacyjna opiewa na niego i na masę spadkową Henryki Wachowiczowej.

9. Następtwem unieważnienia głosu Honorata Wachowicza, będzie nieważność głosu poz. 118, który oddany został na tych samych kandydatów imieniem Chaima Reissa przez tegoż właśnie Honorata Wachowicza, jako pełnomocnika.

10. Nieważny jest głos poz. 157 oddany imieniem Wojciecha Witkowickiego, Jadwigi Olgi Langowej i Ludwika Józefowicza przez tego ostatniego jako pełnomocnika, albowiem Jadwiga Olga Langowa i Ludwik Józefowicz głosowali już raz pod poz. 65, jako współwłaściciele Nehrbysszczyzny przez pełnomocnika Antoniego Józefowicza. Głos ten padł na ks. Leona Sapiehę, Ignacego Głażewskiego i Jana Gnoińskiego.

11. Nieważny jest następnie głos poz. 7 oddany imieniem Władysława hr. Baworowskiego,

gdyż głosujący za niego pełnomocnik p. Jerzy Horodyski, głosował już raz pod poz. 60 także na podstawie pełnomocnictwa w imieniu współwłaścicieli Kociubiniec. Głos ten oddany został na pp. Włodzimierza Siemiginowskiego, Maryana bra Błażowskiego i Bronisława Horodyskiego.

12. Nieważnym jest głos poz. 140, albowiem pełnomocnictwo podpisała Teresa Strońska, a karta legitymacyjna opiewa na Teresę Strońską i masę spadkową Henryka Strońskiego, nie udowodniono zaś czy Teresa Strońska jest jedyną spadkobierczynią Henryka Strońskiego, Głos ten oddany został na Włodzimierza Siemiginowskiego, Bronisława Horodyskiego i Maryana bra Błażowskiego.

13. Nieważny jest głos oddany na Leona ks. Sapiechę, Bronisława Horodyskiego i Ignacego Głażewskiego imieniem Ozyasza Dimmera, gdyż głosujący za niego pełnomocnik Selig Kimmelmann głosował już raz pod poz. 74, także na podstawie pełnomocnictwa w imieniu swoim i reszty współwłaścicieli Załuczca.

14. Nieważnym jest dalej głos poz. 84 oddany na pp. Jana Gnoińskiego, Bronisława Horodyskiego i Leona ks. Sapiechę, w imieniu Tadeusza Liskowackiego, bo głosujący pełnomocnik nie znajduje się na wykazie uprawnionych do głosowania w kuryi większych posiadłości b. obwodu czortkowskiego.

15. Nieważny jest głos poz. 6. oddany imieniem masy spadkowej po ś. p. Józefie hr. Baworowskim, gdyż w wykazie głosowania jest uwaga, że głosował pełnomocnik Alfred Cielecki, a w umieszczonem na karcie pełnomocnictwie nie ma wymienionego nazwiska pełnomocnika. Zresztą nie udowodniono, czy podpisana na tem pełnomocnictwie hr. Franciszka Baworowska ma prawo zastępować masę spadkową Głos ten oddany został na pp. Jana Gnoińskiego, Ignacego Głażewskiego i Adama hr. Gołuchowskiego.

16. Również nieważnym jest głos poz. 8. oddany imieniem Emiliana hr. Baworowskiego i współwłaścicieli, gdyż w wykazie głosowania zanotowany jest jako głosujący J. E. Wilhelm hr. Siemieński-Lewicki, w pełnomocnictwie zaś, podpisanem przez samą dożywotniczkę, Franciszkę hr. Baworowską, nie ma wymienionego pełnomocnika, a przyjął je p. Alfred Cielecki. Głos ten padł na pp. Włodzimierza Siemiginowskiego, Jana Gnoińskiego i Maryana Bra. Błażowskiego.

17. Wreszcie nieważnym jest głos poz. 10. oddany imieniem masy spadkowej po ś. p. Edwardzie Br. Błażowskim, gdyż zanotowany w wykazie jako opiekun Maryan Br. Błażowski, który głos ten oddał, nie produkował dekretu opieki. Głos ten padł na Włodzimierza Siemiginowskiego, Bronisława Horodyskiego i Ignacego Głażewskiego.

Głosowało zatem ważnie 105 wyborców. Absolutna większość 53.

P. Włodzimierz Siemiginowski otrzymał ważnych głosów	61
P. Bronisław Horodyski otrz. waż. głos.	59
P. Jan Gnoiński	59
P. Ignacy Głażewski	45
P. Maryan Br. Błażowski	43
Ks. Leon Sapieha	42
Adam hr. Gołuchowski	4
Władysław hr. Wolański	1
Seweryn Br. Brunicki	1

Absolutną większość otrzymali więc pp. Włodzimierz Siemiginowski, Bronisław Horodyski i Jan Gnoiński i ci zostali obrani posłami.

Wydział krajowy wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy wybór pp. Włodzimierza Siemiginowskiego, Bronisława Horodyskiego i Jana Gnoińskiego na posłów z okręgu wyborczego większych posiadłości byłego obwodu czortkowskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. Włodzimierza Siemiginowskiego, Bronisława Horodyskiego i Jana Gnoińskiego uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brodzkiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Brodach wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brodzkiego.

Uprawnionych do głosowania w tym okręgu było według urzędowego wykazu 205. Głosowało 188.

Nieważne są cztery głosy, mianowicie:

1. głos Jana Kapuścińskiego ze Smoleńskiego (poz. 39. wyk. głos.);
2. Demka Zubania z Manasterzysk (poz. 86.);
3. Demka Bachniuka z Turzego (poz. 174.) i
4. Iwana Sitki z Wysocka (poz. 184.), gdyż wszyscy ci głosujący znajdują się w ostatniej trzeciej części spisu opodatkowanych i nie będąc prawnymi, nie mogą być także wyborcami.

Wszystkie te głosy oddane zostały na X. Jana Sirkę.

Głosowało zatem ważnie 184 wyborców. Większość absolutna 93.

Ksiądz Jan Sirko otrzymał ważnych głosów	142.
P. Michał Biłyk	38.
Prof. Dr. Izydor Szaraniewicz	3.
P. Otto Hausner	1.

Wybrany więc został posłem ksiądz Jan Sirko.

Gdy akta świadczą, że akcja wyborcza odbyła się w zupełnym porządku. Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Księdza Jana Sirki na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brodzkiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. ks. Sirki uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Brzesku wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeskiego.

Według urzędowego wykazu było w tym okręgu uprawnionych do głosowania 195, stanęło do urny wyborczej 175.

Z oddanych głosów są jednak nieważnymi:

1. głos poz. 2. wyk. głos. oddany imieniem Eleonory Midowicz i Miskaj Antoniny, ponieważ w aktach nie ma pełnomocnictwa, a oddający głos p. Adam Midowicz, nawet jeżeli jest mężem jednej z współposiadaczek części Będzisz-

ny, za drugą bez pełnomocnictwa głosować nie może. Głos ten padł na hr. Jana Stadnickiego;

2. głos poz. 77. wyk. głos. oddany również na hr. Jana Stadnickiego w imieniu p. Heleny Marassé, albowiem nie ma pełnomocnictwa i nie wiadomo kto głosował;

3. głos poz. 16. wyk. głos. oddany przez Macieja Cichego z Biskupic lanckorońskich na p. Jana Orzechowskiego, albowiem wyborcy tego nazwiska nie ma w spisie opodatkowanych tej gminy;

4. głos poz. 99. wyk. głos. oddany na Jana hr. Stadnickiego, przez Jędrzeja Wodę z Mokrzysk, albowiem głosujący znajduje się w ostatniej trzeciej części opodatkowanych i nie będąc prawnym i wybrany być nie może.

Oddanych zatem zostało głosów ważnych 171. Większość absolutna 86.

Jan hr. Stadnicki otrzymał 110 ważnych głosów.

P. Jan Orzechowski otrzymał 58 ważnych głosów.

Starosta otrzymał ważnych głosów 2.

Jan Drozd „ „ „ 1.

Posłem więc wybrany został Jan hr. Stadnicki z Wielkiej Wsi.

Zauważa się, że w aktach nie ma dowodów doręczenia kart legitymacyjnych siedmiu wyborcom mającym głosy wirylne, gdy jednak to, że tych siedmiu wyborców głosu nie oddało, nie mogło żadną miarą wpłynąć na rezultat wyboru i gdy zresztą akcja wyborcza odbyła się w zupełnym porządku. Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór hr. Jana Stadnickiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. Jana hr. Stadnickiego uznać za ważny, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła do Sejmu krajowego z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego mościskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Mościskach wybór posła do Sejmu krajowego z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego mościskiego.

Z uprawnionych do głosowania 156 wyborców, korzystało z tego prawa 149.

Nieważnymi są jednak dwa głosy oddane na hr. Stanisława Stadnickiego. Mianowicie głos Stefana Mosijowskiego (poz. 5) z tego powodu, iż oddający go znajduje się w ostatniej trzeciej części spisu opodatkowanych gminy Balic i nie będąc prawyborcą, nie może być wyborcą.

Nieważnym jest następnie głos wirylny, oddany imieniem właścicieli części Wiszenki, Małki Stock i Ringel Pessel, albowiem w aktach nie ma żadnego pełnomocnictwa, a „mąż“ który według zapisku komisji wyborczej głosował, mógł to uczynić bez pełnomocnictwa tylko za jednę współwłaścicielkę.

Oddano więc ważnych głosów 147, z czego absolutną większość stanowi 74.

Hr. Stan. Stadnicki otrzymał ważnych głosów 95.
Ks. Teofil Sienkiewicz „ „ „ 51.
Lucylian Kmicikiewicz „ „ „ 1.

Wybrany więc został posłem hr. Stanisław Stadnicki z Krysowic.

Ponieważ akcja wyborcza odbyła się, jak akta świadczą w zupełnym porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór hr. Stanisława Stadnickiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego mościskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. Stanisława hr. Stadnickiego uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego ropczyckiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Ropczycach wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego ropczyckiego.

Według urzędowego wykazu było uprawnionych do głosowania w tym okręgu 153. Głosowa-

wano dwa razy; przy pierwszym bowiem głosowaniu nie otrzymał nikt absolutnej większości głosów. W pierwszym głosowaniu brało udział 134 wyborców; absolutna większość 68.

Wynik był następujący:

P. Wojciech Stręk otrzymał 64 głosów
P. Józef Michałowski . . . 48 „
P. Józef Gąsior . . . 14 „
P. Wojciech Pstrąg . . . 5 „
P. Jan Gąsior . . . 1 „
P. Wojciech Gąsior . . . 1 „
P. Wojciech Pietrzyk . . . 1 „

W drugim głosowaniu wzięło udział 122 wyborców. Absolutna większość 62.

P. Wojciech Stręk otrzymał 63 głosów
P. Józef Michałowski . . . 59 „

Ponieważ wszystkie oddane głosy są ważne, a p. Wojciech Stręk otrzymał wymaganą absolutną większość, więc został on posłem na Sejm krajowy wybrany.

Wydział krajowy wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Wojciecha Stręka na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego ropczyckiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. Wojciecha Stręka uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego, p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Białej.

Wysoki Sejmie!

Dnia 4. lipca 1889 odbył się w Białej wybór posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Białej.

Według wykazu urzędowego było uprawnionych do głosowania z tytułu osobistej kwalifikacji i z tytułu opłacanych podatków 342.

Głosowało 142 wyborców. Większość absolutna 72.

P. Franciszek Strzygowski młodszy otrzymał 138 głosów, p. Herman Czecz 3, Dr. Artur Leo 1.

Wybrany zatem został posłem p. Franciszek Strzygowski młodszy.

Gdy akta świadczą, że akcja wyborcza odbyła się w zupełnym porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Franciszka Strzygowskiego młodszego na posła z okręgu wyborczego miasta Białej uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. Franciszka Strzygowskiego uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wniosek przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Drohobycza.

Wysoki Sejmie!

Dnia 4. lipca 1889 odbył się w Drohobyczu wybór posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Drohobycza.

Według urzędowego wykazu było uprawnionych do głosowania z tytułu osobistej kwalifikacji i z tytułu opłacanych podatków razem 1510.

Głosowało 974 wyborców. Większość absolutna 488.

P. Stanisław Szczepanowski otrzymał 585 głosów.

Ks. Aleksy Toroński	otrzymał	384	głosy
Józef Szczepanowski	„	1 głos
Stanisław Szczepanowicz	„	1 „
Szczepański	„	1 „
Doroński	„	1 „
Prezes	„	1 „

Został zatem wybrany znaczną większością p. Stanisław Szczepanowski.

Gdy akta świadczą, że akcja wyborcza odbyła się w zupełnym porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Stanisława Szczepanowskiego na posła z okręgu wyborczego miasta Drohobycza uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem Wydziału krajowego, by wybór p. Stanisława Szczepanowskiego uznać za ważny, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego jaworowskiego.

Wysoki Sejmie!

W dniu 2. lipca 1889 odbył się w Jaworowie wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego jaworowskiego.

Wyborców uprawnionych do głosowania było 149, wzięło zaś udział w głosowaniu 138.

Z głosów tych otrzymał Jan hr. Szeptycki 99, a nie jak w protokole wyboru wymieniono 98.

P. Stefan Truchim 36 a nie jak w protokole 37.

P. Stefan Chrum 1

P. Stefan Rufyn 1

P. Stefan Truficki 1

razem 138

Przy sposobności oddania pierwszego głosu na p. Stefana Truchima zwrócił komisarz rządowy uwagę wyborców na odczytany już poprzednio przed rozpoczęciem aktu wyborczego §. 16 lit. d. i pouczył ich, że w tym wypadku wybranym być może tylko ten, kto jest sam wyborcą w jednej z klas wyborczych w kraju. Według dołączonych zaś do protokołu aktów p. Stefan Truchim nie posiada ani biernego, ani czynnego prawa wyboru, jako nieopłacający żadnego podatku rządowego. — Na podstawie tych aktów uznaje Wydział krajowy wszystkie 36 głosów, oddanych na p. Stefana Truchima za nieważne.

Oprócz tego nieważnym jest głos pod poz. 34 wyk. głosowania, oddany przez Mykity Łodę na Jana hr. Szeptyckiego, ponieważ zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy prawyborca ten należy do dwóch pierwszych trzecich części opodatkowanych w gminie. Mianowicie tak w spisie opodatkowanych gminy Drohomysła poz. 96, jak i w listach wyborców poz. 96 jest nazwisko Mykity Łody wpisane, widocznie później i obcą ręką, na przekreślonym innym nazwisku bez jakiegokolwiek bądź dodatku, że się to stało na podstawie urzędowego zarządzenia. Wobec tego Wydział krajowy musi uznać głos ten za nieważny.

Po zreasumowaniu tego, co się wyżej powiedziało, okaże się, że ważnych głosów oddano tylko 101.

Z tych padło na Jana hr. Szeptyckiego	
głosów	98
na p. Stefana Chruma	1
„ „ Stefana Rufyna	1
„ „ Stefana Trufickiego	1

Wybranym więc został posłem Jan hr. Szeptycki z Przyłbic.

Gdy zresztą akcja wyborcza odbyła się prawidłowo, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Jana hr. Szeptyckiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu jaworowskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z uznaniem wyboru p. Jana hr. Szeptyckiego za ważny, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego, p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego krośnieńskiego.

Wysoki Sejmie!

W dniu 2. lipca 1889 odbył się w Krośnie wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego krośnieńskiego.

Według urzędowego wykazu było uprawnionych do głosowania 163. Głosowało 153.

Niektóre jednak z oddanych głosów są nieważne, mianowicie:

1. Głosy poz. 89 i 157 wyk. głos., oddane przez Łukaszewskiego Stanisława z Podniebyla i Sobka Zawojkiego z Krasny na p. Jana Skwarę, gdyż obydwaj głosujący znajdują się w ostatniej trzeciej części spisu opodatkowanych i nie będąc prawyborcami, nie mają prawa być wyborcami.

Puszkara Jakóba, który oddał głos na p. Jana Trzecieckiego jako wyborca z Tylawy, nie ma zupełnie na liście opodatkowanych tejże gminy i dlatego głos jego jest nieważny.

2. Nieważnymi są głosy Pelczara Józefa z Krościenka wyżnego poz. 114 i Józefa Staronia z Targowisk poz. 133, gdyż na odnośnych listach uprawnionych znajduje się po trzech prawyborców tego nazwiska, a wybór nastąpił bez bliższego oznaczenia. Głosy te oddane zostały na p. Jana Skwarę.

3. Nieważnym jest wreszcie głos wirylny p. Kazimierza Wolskiego (poz. 151), oddany na p. Jana Trzecieckiego, gdyż na wykazie uprawnionych do oddania głosu wirylnego znajdują się zapisane jako współwłaścicielki Boszarówki, Marcyanna i Emilia Wolskie i niewiadomo na jakiej podstawie p. Kazimierz Wolski w ich imieniu głosował.

Oddanych zatem zostało razem głosów ważnych 147. Absolutna większość wynosi 74.

P. Jan Trzeciecki otrzymał ważnych głosów	96
---	----

P. Jan Skwara	50
-------------------------	----

P. Jan Trzeźniowski	1
-------------------------------	---

Wybranym więc został posłem p. Jan Trzeciecki.

Gdy akta świadczą, że akcja wyborcza odbyła się w należyтым porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Jana Trzecieckiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego krośnieńskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem Wydziału krajowego, by wybór p. Jana Trzecieckiego uznać za ważny, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta).

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego kolbuszowskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Kolbuszowie wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego kolbuszowskiego.

Według urzędowego wykazu było uprawnionych do głosowania w tym okręgu 145. Głosowało 133.

Z oddanych na hr. Zdzisława Tyszkiewicza głosów są dwa nieważne, mianowicie głos poz. 59 i poz. 67, gdyż głosujący Jakób Schiff i Wojciech Makowski nie znajdują się na spisie opodatkowanych w swoich gminach, mianowicie w gminie Majdanie i Nienadówce i nie będąc prawyborcami nie mają prawa być wyborcami.

Oddano zatem ważnych głosów 131.

Wszystkie z wyjątkiem jednego, który padł na Filipa Dittmajera oddane zostały na hr. Zdzisława Tyszkiewicza.

Wobec tego wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy wybór hr. Zdzisława Tyszkiewicza na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego kolbuszowskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z wnioskiem Wydziału krajowego, aby wybór p. Zdzisława hr. Tyszkiewicza uznać za ważny, raczy rękę podnieść (Większość). Wybór ten jest uznany za ważny.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego dobromilskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Dobromilu wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego dobromilskiego.

Według urzędowego wykazu było w tym okręgu uprawnionych do głosowania 150. Głosowało 134.

Pomiędzy oddanymi na p. Pawła Tyszkowskiego głosami jest 6 nieważnych: mianowicie głosy Mikołaja Michny z Jawornika ruskiego (poz. 47 wyk. głos.), Piotra Małaja z Łodzinki górnej (poz. 82) Marcelego Milera z Nowego miasta (poz. 94), Michała Klisza z Ulucza (poz. 138) i Mikołaja Chomiczaka z Welykiego (poz. 141), albowiem wszyscy ci głosujący nie znajdują się w spisach opodatkowanych gmin, do których należą, albo są pomieszczeni w ich ostatnich trzech częściach i nie będąc prawyborcami nie mają prawa być wyborcami.

Nieważnym wreszcie jest głos wirylny Dawida Wernera, albowiem nie wykazał się pełnomocnictwem współwłaściciela Piątkowej, Samuela Dillera.

Oddanych zatem zostało ważnych głosów 128.

Dwa głosy otrzymał p. Alojzy Teleżyński, resztę zaś to jest 126 głosów p. Paweł Tyszkowski.

Gdy akta świadczą, że akcja wyborcza odbyła się w zupełnym porządku, Wydział krajowy wnosi.

Wysoki Sejm raczy wybór p. Pawła Tyszkowskiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego dobromilskiego uznać za ważny.

J. E. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek Wydziału krajowego, aby wybór p. Pawła Tyszkowskiego uznać za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta).

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy z ciała wyborczego większych posiadłości byłego obwodu tarnopolskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 9. lipca 1889 odbył się w Tarnopolu wybór trzech posłów na Sejm krajowy z ciała wyborczego większych posiadłości byłego obwodu tarnopolskiego.

Według wykazu urzędowego było uprawnionych do głosowania przy tym wyborze 155. Głosowało bądź osobiście bądź przez pełnomocników 69.

Nieważne są głosy:

1. poz. 13. wyk. głos. głos Aleksandry hr. Borkowskiej;

2. poz. 52. Zofii z Morawskich Janickiej;

3. poz. 54. Albertyny z Torosiewiczów Jasieńskiej;

4. poz. 61. Nikodemy z Zabielskich Kieszkowskiej;

5. poz. 79. Maryi Maniewskiej gdyż niewiadomo, kto za te panie głosował i w aktach nie ma pełnomocnictw;

6. poz. 28. głos oddany imieniem mał. Mikołaja Dyczkowskiego, masy spadkowej Łukasza Rogalskiego, Grzegorza Chaburskiego i Julii Brzozowskiej przez pełnomocnika Mikołaja Dyczkowskiego, albowiem pełnomocnictwo przedłożone przez tego, zresztą małoletniego, głosu-

jącego nie jest podpisane przez wszystkich współwłaścicieli;

7. poz. 29. głos Aleksandry z Winogradzkich hr. Dzieduszyckiej, gdyż przedłożone przez pełnomocnika Tymona Aleksandra Morawskiego pełnomocnictwo jest podpisane tylko przez męża uprawnionej;

8. poz. 59. z tego samego powodu nie ważnym jest głos Zofii z Winnickich Kańskiej, oddany przez pełnomocnika p. Ignacego Mochnackiego;

9. poz. 56. nieważnym jest głos Edwarda Kańskiego, albowiem głosujący za niego pełnomocnik p. Mikołaj Sobolewski głosuje jako współwłaściciel Kokutkowiec i w imieniu swej żony Filomeny, nie jest więc samoistnym wyborcą i głosować jako pełnomocnik nie ma prawa;

10. poz. 58. głos oddany imieniem konwentu OO. Karmelitów we Lwowie, albowiem głosujący pełnomocnik p. Bazyli Leszczyński nie znajduje się w spisie wyborców z kuryi większych posiadłości obwodu tarnopolskiego i głosować jako pełnomocnik nie może;

11. z tego samego powodu nieważnym jest głos poz. 153. oddany imieniem Stanisława Zielińskiego przez pełnomocnika Dra Klemensa Żywickiego;

12. nieważnym jest dalej głos poz. 80 oddany imieniem Malinów współwłaścicieli Siemiachówki przez Maurycego Rosenstocka, gdyż pełnomocnictwo podpisali małoletni;

13. nieważnym jest głos poz. 96. oddany imieniem Julii z Nikorowiczów hr. Pinińskiej przez Aleksandra hr. Pinińskiego, albowiem głosował on już raz na podstawie pełnomocnictwa pod poz. 95;

14. nieważnym jest głos oddany przez Mikołaja Dyczkowskiego imieniem Łukasza Rogalskiego, gdyż głosujący nie jest wyborcą w tej kuryi;

15. z tego samego powodu jest nieważnym głos poz. 83. oddany przez Bernarda Rosenstocka imieniem Ernesty z Rosenstocków Misesowej;

16. nieważnym jest głos poz. 108., albowiem głosujący imieniem masy spadkowej Maryi Rozwadowskiej, p. Stanisław Rozwadowski nie wykazał, że ma prawo głosować imieniem tej masy;

17. wreszcie nieważnym jest głos poz. 110. oddany przez Ryszarda Janickiego imieniem Anieli Rożańskiej i małoletnich Rożańskich, albowiem na pełnomocnictwie podpisana jest Aniela Rożańska, która nie wykazała prawa zastępowania innych współwłaścicieli.

Wszystkie te głosy padły na pp. Jana Vivien de Chateaubrun, Eustachego Zagórskiego i Klemensa Żywickiego.

Głosowało zatem ważnie 52 wyborców. Przy 5 pozycjach oddano głosy tylko na dwóch kandydatów.

Większość absolutna 27.

P. Jan Vivien de Chateaubrun	otrzymał	51	głosów
P. Eustachy Zagórski	.	.	51
Dr. Klemens Żywicki	.	.	49

Wobec tego wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy wybór pp. Jana Vivien de Chateaubrun, Eustachego Zagórskiego i Dra Klemensa Żywickiego na posłów z ciała wyborczego większych posiadłości byłego obwodu tarnopolskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania; p. sprawozdawca wnosi uznanie wyboru p. p. Jana Vivien de Chateaubrun, Eustachego Zagórskiego i Dr. Klemensa Żywickiego za ważny. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wybór uznany za ważny.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta).

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem większych posiadłości byłego obwodu brzeżańskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 9. lipca 1889 odbył się w Brzeżanach wybór trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem większych posiadłości byłego obwodu brzeżańskiego.

Według wykazu c. k. Namiestnictwa było uprawnionych do głosowania przy tym wyborze 139. — Głosowało 80.

Komisya wyborcza nie przyjęła:

1. głosu do poz. 30 wyk. głos., albowiem pełnomocnictwo produkowane imieniem współwłaścicieli Chlebowic świrskich Telkel Julii

i innych, nie było podpisane przez wszystkich współwłaścicieli,

2. z tego samego powodu nie przyjęła komisya głosu Tenersteina Chaima i spół.,

3. przy poz. 60 nie dopuszczono do oddania głosu imieniem masy spadkowej Ire Lilienfelda, Izydora Lilienfelda, ponieważ nie wykazał się jednośnym dekretem spadkowym.

4. Do poz. 61 nie dopuszczono do głosowania Marka Lilienfelda, jako pełnomocnika Izydora Lilienfelda, ponieważ głosował już raz jako pełnomocnik Leiby Rottenberga.

Przy tej sposobności nadmienia Wydział krajowy, że głos Marka Lilienfelda oddany imieniem Leiby Rottenberga na pp. Emila Torosiewicza, Józefa Wereszczyńskiego i Alfonsa Czaykowskiego jest nieważny, albowiem Marek Lilienfeld nie jest wyborcą w kuryi większych posiadłości, zatem jako pełnomocnik głosować nie może.

Nieważnymi są dalej głosy:

1. głos oddany na Dra Józefa Wereszczyńskiego, Emila Torosiewicza i Mieczysława Onyszkiewicza imieniem Mechli z Imberów Aschkenazowej (poz. 1) przez pełnomocnika Mayera Perlmuttera, albowiem głosuje on jako współwłaściciel Lipicy i Żydowy i zarazem jako zastępca żony Henryki. Nie jest więc samoistnym wyborcą w tej kuryi i głosować jako pełnomocnik nie ma prawa;

2. z tego samego powodu nieważnym jest głos oddany na tych samych kandydatów imieniem Włodzimierza hr. Russockiego (poz. 103) przez pełnomocnika Joachima Perlmuttera, który głosuje także w imieniu własnem i w imieniu swej żony Salki;

3. głos (poz. 14) oddany przez pełnomocnika Wacława Rodakowskiego imieniem Wacława Borzemskiego i Emilii, albowiem pełnomocnictwo jest tylko przez Wacława Borzemskiego podpisane. Głos ten padł na pp.: Emila Torosiewicza, Alfonsa Czaykowskiego i Józefa Wereszczyńskiego;

4. głos (poz. 50) oddany na Józefa Wereszczyńskiego, Alfonsa Czaykowskiego i Mieczysława Onyszkiewicza imieniem masy spadkowej Juliana Kędzierskiego, albowiem nie wykazano, że Stanisław (głosujący) i Zofia (mocodawczyni) Kędzierscy są jedynymi spadkobiercami i że nimi są w ogóle;

5. głos (poz. 55) oddany przez pełnomocnika Naumana Krasuckiego imieniem Ludwiny Elizy Kunaszewskiej i Henryki z Kunaszewskich Strawińskiej, albowiem głosujący nie znajduje się między wyborcami tej kuryi, zatem głosować jako pełnomocnik nie ma prawa. Głos ten padł na pp.: Józefa Wereszczyńskiego, Alfonsa Czaykowskiego i Emila Torosiewicza;

6. z tego samego powodu nieważnym jest głos poz. 67 oddany na tych samych kandydatów imieniem lwowskiego arcybiskupstwa rz. kat. przez pełnomocnika p. Romualda Morawskiego;

7. z tego samego powodu nieważnym jest głos (poz. 128) oddany na pp.: Józefa Wereszczyńskiego, Alfonsa Czaykowskiego i Mieczysława Onyszkiewicza imieniem Emilii Witośławskiej, przez pełnomocnika Stanisława Kędzierskiego;

8 z tego samego powodu nieważnym jest głos (poz. 129) oddany imieniem Ireny Martyny 2 im. Wolańskiej przez pełnomocnika ks. Leonarda Soleckiego na pp.: Józefa Wereszczyńskiego, Alfonsa Czaykowskiego i Emila Torosiewicza;

9. Nieważnym jest następnie głos (poz. 70) oddany na tych samych kandydatów przez pełnomocnika Edwarda Langa imieniem Antoniego Michalewskiego, gdyż nie wiadomo na jakiej podstawie wystawił pełnomocnictwo p. Tadeusz Madeyski;

10. wreszcie nieważnym jest głos (poz. 72), gdyż wykaz c. k. Namiestnictwa, wykaz głosowania i karta legitymacyjna podają Juliusza Malczewskiego jako uprawnionego do głosowania a pełnomocnictwo dla głosującego p. Franciszka Wolfarta wystawiła p. Julia Malczewska. Głos ten padł na pp.: Alfonsa Czaykowskiego, Emila Torosiewicza i Mieczysława Onyszkiewicza.

Odliczywszy więc jedenastu nieważnie głosujących okaże się, że ważnie głosowało tylko 69 wyborców.

Od tych otrzymał ważnych głosów:

Dr. Józef Wereszczyński	66
P. Alfons Czaykowski	64
P. Emil Torosiewicz	47
P. Mieczysław Onyszkiewicz	28
P. Albin Turzański	1
P. Seweryn Henzel	1
Ponieważ absolutna większość wynosi 35	

głosów i większość tę otrzymało trzech pierwszych kandydatów, przeto ci zostali posłami wybrani.

W obec tego wyniku wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy wybór Dra Józefa Wereszczyńskiego, p. Alfonsa Czaykowskiego i p. Emila Torosiewicza na posłów z ciała wyborczego większych posiadłości byłego obwodu brzeżańskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. P. sprawozdawca wnosi uznanie wyboru posłów: Dr. Józefa Wereszczyńskiego, Alfonsa Czaykowskiego i Emila Torosiewicza za ważny. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wybór jest uznany za ważny.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski. (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego buczackiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Buczacz wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego buczackiego.

Według urzędowego wykazu było w tym okręgu uprawnionych do głosowania 200. Stawiło się i głosowało 192. Z oddanych głosów są trzy nieważne, mianowicie głos Łukasza Sobskiego z Dzwinorodu, (poz. 49 wyk. głos.) i głosy Hersza Aspisa i Samuela Gottfrieda z Monasterzysk (poz. 100 i 101), albowiem głosujący są pomieszczeni w ostatniej trzeciej części spisów opodatkowanych w swoich gminach. Pierwszy z tych głosów padł na p. Cieleckiego, dwa drugie na hr. Władysława Wolańskiego.

Oddanych zatem zostało ważnych głosów 189. Z tych otrzymał:

Hr. Władysław Wolański	. . .	129
Dr. Filaret Sembratowicz	. . .	34
P. Artur Cielecki	. . .	26

Został więc znaczną większością głosów obrany posłem hr. Władysław Wolański.

Gdy akta wyborcze znajdują się zresztą w zupełnym porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór hr. Władysława Wolańskiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego buczackiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. P. sprawozdawca wnosi uznanie wyboru posła Władysława hr. Wolańskiego za ważny. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wybór jest uznany za ważny.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski. (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego jarosławskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Jarosławiu wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego jarosławskiego.

Wedle urzędowego wykazu było w tym okręgu uprawnionych do głosowania 195. Głosowało 185.

Nieważne są głosy:

1. Ilka Dudy z Cieplic, (poz. 11 wyk. głos.).
2. Fedka Białego z Dobczy, (poz. 29).
3. Franciszka Raroga z Kidałowicz, (poz. 44).
4. Jana Maca z Mołodycza, (poz. 79) i
5. Michała Kołody z Zaradawy, (poz. 191),

albowiem wszyscy ci głosujący znajdują się w ostatniej trzeciej części spisu opodatkowanych i nie będąc prawyborcami, nie mogą być także wyborcami.

Z głosów tych pierwszych dwa padło na ks. Klemensa Wachnianina, ostatnich trzy na hr. Stefana Zamoyskiego.

Po odrzuceniu nieważnych głosów okazuje się, że oddano ważnych głosów 180. Absolutna większość 91.

Hr. Stefan Zamoyski otrzymał ważnych głosów

Ks. Klemens Wachnianin	. . .	38
Marcin Telesz	. . .	1
Klemens Jachnianin	. . .	1
Wachanin	. . .	1
Wachaniec	. . .	1
Klemens Wachanina	. . .	1
Klemens z Sieniawy	. . .	1

Wybrany zatem został posłem hr. Stefan Zamoyski.

Gdy akta świadczą, że akcja wyborcza odbyła się w zupełnym porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór hr. Stefana Zamoyskiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego jarosławskiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. P. sprawozdawca wnosi uznanie wyboru p. hr. Stefana Zamoyskiego za ważny. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wybór uznany za ważny.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi wyborczej gmin wiejskich okręgu wyborczego wadowickiego.

Wysoki Sejmie!

W dniu 2. lipca 1889 odbył się w Wadowicach wybór posła na Sejm krajowy z kuryi wyborczej gmin wiejskich okręgu wyborczego wadowickiego.

Wyborców uprawnionych do głosowania było w tym okręgu według urzędowego wykazu 228; wzięło zaś udział w głosowaniu 193.

Jednak niektóre z oddanych głosów są nie ważne, a mianowicie:

1. pod poz. 14 wyk. głosowania głos Wojciecha Kleszcza z Barwałdu górnego, oddany na p. Józefa Czapika, gdyż oddający go znajduje się w ostatniej trzeciej części spisu opodatkowanych, a nie jest prawyborcą z tytułu osobistego.

2. z tego samego powodu nieważnym jest głos oddany przez Jana Juchę z Marcyporeby na Dra Fryderyka Zolla (poz. 89 wyk. głos.)

Oddano zatem 191 ważnych głosów; absolutna większość wynosi 96 głosów.

Dr. Fryderyk Zoll otrzymał 137 ważnych głosów.

P. Józef Czapik " 54 " "

Wybrany więc został posłem Dr. Fryderyk Zoll, profesor uniwersytetu Jagiellońskiego.

Rezultat ten sam zostanie i w tym wypadku, gdyby p. Józefowi Czapikowi doliczono głos wirylny Maryi Zgórskiej z Marcówki, o której możnaby przypuścić, iż głosu nie oddała z powodu niedoręczenia jej karty legitymacyjnej, dowodu bowiem na doręczenie tejże karty w aktach nie ma.

Gdy akta świadczą, że akcja wyborcza odbyła się w porządku, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Dra Fryderyka Zolla na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego wadowickiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Przystępujemy do głosowania. P. sprawozdawca wnosi uznanie wyboru p. Fryderyka Zolla za ważny. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wybór uznany za ważny.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego łańcuckiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1889 odbył się w Łańcucie wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego łańcuckiego.

Uprawnionych do głosowania było według urzędowego wykazu 251. Stawiło się do głosowania 227.

Większość absolutną stanowiło 114 głosów.

Z oddanych głosów padło na

P. Bolesława Żardeckiego	113
P. Józefa Kellermana	77
Najjaśniejszego Pana	24
Stanisława Żardeckiego	3
Radeckiego	2
Żarleckiego	2
Jana Żardeckiego	1
Wojciecha Żardeckiego	1
Bronisława Żardeckiego	1
Bolesława Żareckiego vel Sareckiego	1
Saredeckiego	1
Wojciecga Grada	1

Ponieważ nikt nie otrzymał absolutnej większości głosów, zarządzono natychmiast drugie głosowanie, w którym wzięło udział 218 uprawnionych.

Z oddanych głosów są jednak niektóre nie ważne, mianowicie:

1. głos pod poz. 15 wyk. głos. oddany przez Jana Nowaka z Gorliczyny na p. Józefa Kellermana i głos poz. 209, oddany przez Michała Zielińskiego z Rudy na p. Bolesława Żardeckiego, gdyż głosujący znajdują się w osta-

tniej trzeciej części spisu opodatkowanych, a to że są przełożonymi gmin nie daje im według §. 12. i wskazanego w nim §. 12. ord. wyb. dla gmin z r. 1866 tytułu osobistego do głosowania jako prawyborcy. Nie będąc zaś prawyborcami i wyborcami być nie mogą.

2. głosy poz. 18, 55, 154 i 190, oddane przez Mateusza Schwarza z Gorzyc, Antoniego Jawniaka z Chorodówki, Jana Niemczyka z Giedlarowej i Macieja Birka z Bud, gdyż prawyborców tego nazwiska nie ma w odnośnych spisach opodatkowanych.

Dwa pierwsze z tych głosów oddane zostały za p. Józefem Kellermanem, dwa drugie za p. Bolesławem Żardeckim.

3. Nieważne są głosy oddane na p. Bolesława Żardeckiego przez Gargałę Wojciecha i Curkowicza Antoniego (poz. 101 i 102 wyk. głos.), gdyż głosujący pomieszczeni są w ostatniej trzeciej części spisu opodatkowanych gminy Hussowa, wskutek czego wyborcami być nie mogą, tem bardziej, że nie mają do tego żadnego tytułu osobistego.

4. Nieważnymi są wreszcie głosy, oddane również na p. Bolesława Żardeckiego przez Bara Józefa z Hussowa (poz. 103) i Rajzera Andrzeja z Albigowej, gdyż wyborców tego nazwiska jest po dwóch w listach uprawnionych odnośnych gmin, a wybór nastąpił bez bliższego oznaczenia.

Oddano więc ważnych głosów przy drugiem głosowaniu 208. Większość absolutną stanowi 105 głosów.

P. Bolesław Żardecki otrzymał ważnych głosów	109
P. Józef Kellerman	67
Najjaśniejszy Pan	18
P. Bolesław Sardecki	4
P. Bolesław Serdecki	2
P. Bolesław	2
P. Boniesław Żardecki	1
P. Bolesław z Rady powiatowej	1
P. Bolesław Wicemarszałek	1
P. Władysław Żardecki	1
P. Bolesław Żarnecki	1
P. Bolesław Radecki	1

Wybrany więc został posłem p. Bolesław Żardecki z Łańcuta.

Gdy protestu żadnego przeciw temu wyborowi nie wniesiono, Wydział krajowy wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór p. Bolesława Żardeckiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego łańcuckiego uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Skoro nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Przystępujemy do głosowania; p. sprawozdawca wnosi uznanie wyboru p. Bolesława Żardeckiego za ważny. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wybór uznany za ważny.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Pietruski (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi wyborczej gmin wiejskich okręgu wyborczego śniatyńskiego.

Wysoki Sejmie!

W dniu 2. lipca 1889 odbył się w Śniatynie wybór posła na Sejm krajowy z kuryi wyborczej gmin wiejskich okręgu wyborczego śniatyńskiego.

Uprawnionych do wyboru było 140 wyborców.

Do głosowania przystąpiło 136 wyborców. Komisya wyborcza uchwaliła jednak nie dopuścić do głosowania Ołeksę Chrapka Tanasija z Zawala, z powodu skonstatowanej tegoż nietożsamości z wyborcą Ołeksą Chrapkiem.

Oddało tedy głosy 135 wyborców.

Z oddanych głosów są jednak nieważne następujące głosy:

1. głos poz. wyk. głos. 37, oddany przez Józefa Rosenkranza imieniem masy spadkowej Chaima Rosenbauma, ponieważ mocodawcy nie wykazali się dekretem dziedzictwa, uprawniającym ich do zeznania tego pełnomocnictwa;

2. głos poz. wyk. głos. 53 oddany przez Achtemija Kruczka z Potoczka, gdyż wyborca tego imienia i nazwiska nie znajduje się w pierwszych dwóch trzecich częściach spisu opodatkowanych;

3. z tego samego powodu nieważny jest głos pod poz. 113 oddany przez Jacka Rożkę z Uścia;

4. z tego samego powodu nieważny jest głos pod poz. 138 oddany przez Teodora Waka-ruka z Zawala;

5. nieważnym jest głos Wasyla Goruka, wyborcy gminy Kielichowa (poz. 31), gdyż po-

między wyborcami teje gminy uprawnionymi do wyboru, znajduje się dwóch Wasylów Goruków a wybór został uczyniony bez bliższego określenia;

6. nieważnymi są następnie głosy wszystkich jedenastu wyborców gminy Rożnowa, gdyż prawybory, które się tam odbywały, przeprowadzone zostały nielegalnie, mianowicie wbrew przepisom §. 30. ord. wyb., według których postanowienia §. 44. teje ordynacyi w analogiczne mają wejść zastosowanie. Rozpisane w teje gminie na dzień 19. czerwca b. r. prawybory nie mogły być doprowadzone do końca z powodu zaślabnięcia komisarza wyborczego. C. k. starostwo wyznaczyło ponowny termin na dzień 26. czerwca, w którym to dniu nie przedsięwzięto jednak nowego wyboru, lecz dokończono rozpoczęty na dniu 19. czerwca wybór. Postępowanie to nie stoi więc w zgodzie z przepisami §. 44. ord. wybor., który przyjmując za zasadę, iż wybór musi w powszechności w ciągu przeznaczanego na to dnia być ukończonym, dopuszcza odłożenia lub przedłużenia przez komisję wyborczą z przyzwoleniem komisarza wyborczego, czynności wyborczej na dzień następny, gdyby zachodziły okoliczności, będące na przeszkodzie rozpoczęciu postępowi lub ukończeniu wyboru i wymaga zarazem, aby o tem wyborcy zostali zawiadomieni. W tym wypadku jednak przerwano głosowanie bez uwiadomienia wyborców, iż dalszy ciąg prawyborów odbędzie się w dniu następnym, natomiast zawiadomiono ich dopiero dnia 24. czerwca, iż dalszy ciąg wyborów nastąpi w dniu 26. czerwca b. r. Wobec tego jest Wydział krajowy zmuszony uznać wybór ten za nieprawidłowy a w dalszej konsekwencji głosy jedenastu wyborców gminy Rożnowa od poz. 54 do poz. 64 włącznie za nieważne;

7. nieważnymi są wreszcie głosy wszystkich wyborców miasta Śniatyna i to z powodu nielegalnego postąpienia komisji wyborczej. Jak świadczy protokół czynności teje komisji zgłosiło się po ukończeniu odczytaniu listy i na zapytanie komisji, kto z obecnych poprzednio odczytany zgłasza się do oddania głosu, 127 prawyborców. Z tych przypuszczono do głosowania tylko czterech, reszcie to jest 123 odmówiono prawa głosowania, powołując się na §. 39. ord. wyb. Ostatni ustęp tego paragrafu brzmi: „Do wyboru uprawnieni, którzy na zgromadze-

nie wyborcze przyjdą po wywołaniu imion ich, oddawać mają głosy swe dopiero po odczytaniu całej listy wyborców i zgłosić się w tym celu do komisji wyborczej.

Intencją tego przepisu jest z jednej strony zapobiedz przeszkadzaniu w odczytywaniu listy głosowania po porządku przez szukanie nazwisk później się zgłaszających wyborców, z drugiej strony nie dozwolnić, ażeby opóźniający się za chwilową zwłokę byli pozbawieni prawa głosowania. Komisja wyborcza nie postąpiła według tej intencji ani w jednym ani w drugim kierunku. Przyjęła widocznie podczas głosowania zgłoszenie się czterech wyborców, co jednak na ogólny wynik żadnego wpływu mieć nie mogło i odsądziła od prawa głosowania 123 wyborców, którzy jak to sam protokół przyznaje, zaraz po odczytaniu listy głosowania i na wezwanie samej komisji się zgłosili. Ten ostatni fakt mógł zmienić rezultat wyborów. Wydział krajowy nie może bowiem przyjąć zrobionego przez komisję wyborczą podziału owych 123 niedopuszczonych do głosowania na głosujących za tą lub ową listą, gdyż o tem sama komisja nie mogła być dostatecznie przekonaną i musi przyjąć, że głosy te mogłyby być paść w całości za listą mniejszości. W takim razie byłoby głosujących 764+123=887, absolutna większość wynosiłaby 443 głosów i większość tę miałyby jedynie tych ośmnastu, którzy obecnie byli w mniejszości a dostali głosów między 335—332 a w celu wybrania dalszych czterech wyborców musiałoby być zarządzane nowe głosowanie. Wobec tego widzi się Wydział krajowy zmuszonym do uznania za nieważne głosów od poz. 70 do poz. 91 włącznie.

Przeciwko dokonany prawyborom wniesiono z 10 gmin protesty a mianowicie:

1. Prawyborcy gminy Bełelni, Maksym Szlemko i tow. wniesli protokolarnie zażalenie, iż pomimo swojego uprawnienia do głosowania zostali przy prawyborze w dn. 14. czerwca odbytym, pominięci.

Wskutek skonstatowania pomyłki w sporządzeniu listy prawyborców, zarządziło c. k. Starostwo w Śniatynie nowy wybór wyborców w d. 21. czerwca b. r.

2. Prawyborcy gminy Dżurowa, Łukian Li-tecki i tow. wniesli do c. k. starostwa w Śniatynie d. 22. czerwca 1889 protest przeciw wy-

borowi wyborców posła na Sejm krajowy w gminie tej w d. 15. czerwca b. r. przeprowadzonemu.

Podnieśli oni w tym proteście zarzut, iż:

a) dzień wyłożenia spisu prawyborców do przejrzenia nie został w gminie ogłoszony;

b) że terminu prawyborów nie ogłoszono należycie, w sposób w gminie praktykowany, lecz że wywieszono na dzień przed wyborami obwieszczenie, wobec czego większa część prawyborców niepiśmiennych nie stawiała się do głosowania;

c) że utrudniano prawyborcom przystęp do lokalu wyborczego, gdyż tylko jedno skrzydło drzwi było otwarte;

d) że pisarz gminny, odczytując listę prawyborców pomijał wiele nazwisk i

e) że wreszcie prawyborcy Andrij Fedoruk, Mikoła Hłuszno, Semen Kuszniuruk i Hryćko Serotnik nie zostali przypuszczeni do głosowania.

Wezwany do dania wyjaśnień komisarz wyborczy stwierdza należyte wyłożenie listy prawyborców i ogłoszenie o tem jak również i o terminie prawyborów, czego zresztą dowodzi także znaczna liczba głosujących. Co się tyczy zarzutu, że przy odczytywaniu listy pomijano niektóre nazwiska, zaprzecza temu stanowczo, gdyż czytanie listy sam kontrolował. Każdy prawyborca zgłaszający się, był do głosowania przypuszczony, a wymienieni w proteście czterej prawyborcy musieli się zgłosić już po zamknięciu głosowania i z tego powodu do oddania głosów nie byli przypuszczeni.

Wobec tych wyjaśnień komisarza wyborczego nie uznało c. k. starostwo potrzeby zarządzenia nowego wyboru w gminie Dżurowie.

3. Iwan Hafijczuk i towarzysze w Hańkowcach wnieśli protest przeciwko przeprowadzonemu w tej gminie d. 15. czerwca 1889 prawyborom. Po zbadaniu sprawy i po skonstatowaniu, że termin wyboru nie został należycie ogłoszony, zarządziło c. k. starostwo w Śniatynie nowy wybór, który się odbył d. 28. czerwca 1889.

4. Prawyborcy gminy Krasnostawce Wasyl Hnydka i towarzysze wnieśli przy sposobności prawyborów tamże odbytych, protokolarnie zarzut, iż lista prawyborców została nieprawidłowo sporządzoną. Po skonstatowaniu tego zarządziło c. k. starostwo w Śniatynie nowe wybory wyborców w tej gminie na dniu 21. czerwca 1889.

5. Przeciw prawyborom w gminie Podwysoka, przeprowadzonym d. 13. czerwca b. r. wniósł Wasyl Nauczuk i towarzysze protest, opierając go na tem, że wielu zapisanych w wykazie głosowania albo zupełnie w prawyborach udziału nie brało, albo też na kogo innego, jak jest zapisane głosowało. Zarządzone przez c. k. starostwo dochodzenia, dowiodły nielegalności zakwestyjonowanego wyboru, gdyż okazało się, że z wymienionych w wykazie głosowania prawyborców, co najmniej szesnastu nie brało osobiście udziału w tym wyborze. Wskutek tego zarządzono ponowny wybór d. 22. czerwca b. r.

6. Przeciwko prawyborom w Rożnowie zostały wniesione dwa protesty, jeden do c. k. starostwa, drugi do komisji wyborczej. Wydział krajowy uznał już wyżej prawybory te za akt nielegalny i głosy tamtejszych wyborców za nieważne.

7. Przeciwko prawyborowi w Widymowie wniósł Hersch Berger i towarzysze protest z powodu wrzekomego niedostatecznego ogłoszenia terminu wyborów, wskutek czego tylko $\frac{1}{4}$ część wyborców udział w głosowaniu wzięła. Sprawozdanie jednak komisarza wyborczego zaprzeczyło stanowczo, iżby brakowało dostatecznego ogłoszenia, gdyż oprócz ogłoszenia, zwykle w gminie praktykowanego, zawiadomiono o terminie wyborów kilku członków gminy Widymowa w c. k. starostwie, dokąd przybyli zapytując o ten termin.

Z podpisanych zresztą na proteście nazwisk wielka część nie przychodzi w liście prawyborców. Wskutek tych wyjaśnień c. k. starostwo nie uznało potrzeby ponowienia wyborów.

8. Prawyborcy gminy Zadubrowce, Hryć Zacharuk i towarzysze wnieśli protest przeciw odbytem w tej gminie prawyborom, podnosząc przedewszystkiem okoliczność, iż listy wyborcze nie zostały sporządzone według obowiązujących przepisów. C. k. starostwo skonstatowawszy, że rzeczywiście do listy wyborców zaciągniętą została tylko pierwsza trzecia część spisu opodatkowanych, zarządziło nowy wybór, który się też odbył d. 22. czerwca b. r.

9. Prawyborcy gminy Załuczka Jakób Schaffer i towarzysze, wnieśli d. 19. czerwca b. r. do c. k. starostwa w Śniatynie protest prze-

ciwko przeprowadzonym w tej gminie d. 18. czerwca 1889 prawyborom.

Zarzucałi oni komisji wyborczej, iż postąpiła nielegalnie

a) nie przypuszczając członków zwierzchności do udziału przy urzędowaniu,

b) nie dopuszczając do głosowania kartkami,

c) nie przypuszczając do oddania głosu Jankła Schaffera i Semena Worotniaka,

d) wreszcie zarzucili, iż w liście prawyborców nie umieszczono przemysłowców i urzędników kolejowych.

Wszystkie te zarzuty nie mają prawnej podstawy. Co do dwóch pierwszych to stanowią one tylko poświadczenie, że komisja wyborcza postąpiła sobie tak, jak jej to §. 29 i 15 ord. wyb. nakazywały. Co się tyczy trzeciego zarzutu, to i w tym wypadku postąpiła sobie komisja zupełnie legalnie, gdyż Jankel Schaffer jako karany za przekroczenie oszustwa w r. 1887, nie miał prawa do głosowania, a Semen Worotniak, jako sądownie wzięty w kuratelę, osobiście głosować nie mógł, przedstawiający się zaś, jako jego kurator Hryćko Kubywka, nie wykazał się dekretem sądowym.

Zarzut ostatni upada wobec tego, że listy były wyłożone i wyłożenie to należycie ogłoszone, a w terminie do reklamacji przeznaczonym nikt nie reklamował.

Protestu tego więc jako we wszystkich punktach nieuzasadnionego c. k. starostwo nie uwzględniło.

10. Wniesionym wreszcie został przez prawyborców gminy Zawale, Teodora Łazaruka i towarzyszy, protest do c. k. starostwa w Śniatynie, które go jednak nie uwzględniło i nie uznało potrzeby zarządzenia nowych w tej gminie wyborów.

Protestujący twierdzili, że wybory były rozpisane na dzień 12. czerwca b. r. godzinę ósmą, a komisarz wyborczy przybył dopiero o 9 $\frac{1}{2}$, wskutek czego wielu prawyborców oddaliło się, sądząc, że wyborów w tym dniu nie będzie. Miało się oddalić także wielu z tego powodu, że jeden z członków komisji ogłosił o godzinie 10 $\frac{1}{2}$, iż wybory będą kontynuowane po południu, co się tymczasem nie stało.

Komisarz wyborczy zaprzeczył stanowczo wszystkim zarzutom, podniesionym w proteście.

Przybył do gminy przed ósmą, a ósmej punktualnie rozpoczęła się czynność wyborcza, która zakończyła się o godzinie 10 $\frac{1}{2}$.

Rezultat ogłoszono zgromadzonym i żaden z członków komisji t. j. ani on, ani naczelnik gminy, nie oświadczał wyborcom jakoby dalszy ciąg wyborów miał się odbyć popołudniu. Zresztą unieważnienie głosów, oddanych przez dwóch wyborców gminy Zawala, nie wpłynęłoby zupełnie na ogólny rezultat wyboru.

Reasumując powyższe sprawozdanie okaże się, że na 135 głosujących, nieważnie głosowało 38 wyborców. Zatem ważnie oddało głos 97.

Absolutna większość wynosi zatem 49 głosów.

Ks. Cyryl Hamorak otrzymał głosów 69.

P. Stefan Moysa „ „ 28.

Przeciw temu wyborowi zgłoszony został d. 9. lipca 1889 protest do c. k. starostwa w Śniatynie, o czym zawiadomiło c. k. Namieśtnictwo Wydział krajowy odezwą z d. 10. sierpnia 1889 L. pr. 9249, gdy jednakże protestu tego dotychczas nie wniesiono, a akta wyborcze, prócz wytkniętych nieprawidłowości, w należytych znajdując się porządku i wyborowi zresztą niczego zarzucić nie można, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór ks. Cyryła Hamoraka z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego śniatyńskiego, uznać za ważny.

J. E. hr. Marszałek. Rozprawa otwarta. Żąda kto głosu? (Nikt). Skoro nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Przystępujemy do głosowania. P. sprawozdawca wnosi uznanie wyboru p. ks. Cyryła Hamoraka za ważny. Kto się z tym wnioskiem zgadza się, zechce rękę podnieść. (Większość.) Wybór uznany za ważny.

Przystąpię obecnie do odebrania przyrzeczenia od tych posłów, których wybory na dzisiejszem i na poprzedniem posiedzeniu sprawdzone zostały. Proszę p. sekretarza o odczytanie nazwisk pp. Posłów.

Sekretarz p. Antoni hr. Wodzicki (czyta).

J. E. p. minister Zaleski, J. E. br. Ziemiałkowski, J. E. hr. Badeni, hr. Antoni Wodzicki, J. E. hr. Ludwik Wodzicki, Dr. Olpiński, hr. Raczyński, Mikołaj Torosiewicz, Pietruski Oktaw, J. E. p. minister Dunajewski, Zenon

Słonecki, Teliszewski, Józef Wiktor, Sawczak, ks. Siczyński, Bronisław Horodyski, Jan Gnoiński, Siemiginowski, ks. Sirko, Jan hr. Stadnicki, Stanisław hr. Stadnicki, Stręk, Strzygowski, Szczepanowski, Szeptycki, Trzeciecki, Tyszkiewicz, Tyszkowski, Vivien, Zagórski, Żywicki, Emil Torosiewicz, Wereszczyński, Alfons Czaykowski, Władysław Wolański, Zamoyski, Dr. Zoll, Żardecki, ks. Hamorak.

J. E. hr. Marszałek. Upraszam p. sekretarza o odczytanie roty przyrzeczenia w języku polskim i ruskim.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz. (odczytuje rotę przyrzeczenia w języku polskim).

Sekretarz p. Teliszewski. (odczytuje rotę przyrzeczenia w języku ruskim).

Następnie posłowie składają przyrzeczenie.

J. E. hr. Marszałek. Przystępujemy do następnego punktu porządku dziennego. (czyta).

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Antoniego Rottera, kierownika szkoły w Hodowicy powiatu lwowskiego, o policzenie mu stałej służby spędzonej przed asenterowaniem do służby dającej prawo do quinquenium a służby wojskowej do ogólnej liczby lat. Sprawozdawca poseł Brykczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Brykczyński. (czyta).

Sprawozdanie

komisji szkolnej z petycji do LS. 162.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, iż wliczenie nauczycielowi Antoniemu Rotterowi lat służby przed asenterowaniem do służby, dającej prawo do pobierania quinqueniów jest w myśl §§. 35 i 39 ustawy z dnia 1. listopada 1889 r. niemożliwym;

zważywszy dalej, iż prośba o wliczenie mu tychże lat służby do emerytury jest przedwczesną i tylko po nienagannem wysłużeniu prawem przepisanego czasu w drodze łaski uwzględniona być może, komisja szkolna wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy: Nad podaniem Antoniego Rottera LS. 162 przechodzi się do porządku dziennego.

J. E. hr. Marszałek. Sprawozdawca wnosi przejście do porządku dziennego nad tą petycją. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z tym wnioskiem raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek przyjęty.

Przystępujemy do następnego punktu porządku dziennego, a mianowicie do wyboru jednego członka do komisji budżetowej. Na skrutatorów zapraszam pp.: Klemensiewicza, Michałowskiego i Sawczaka. Upraszam tych Panów, ażeby raczyli odbierać kartki i przystąpili do skrutynium; Wysoką Izbę zaś upraszam, aby przystąpiła do głosowania i do oddawania kartek.

Głosy. Pp. Klemensiewicza, Michałowskiego i Sawczaka nie ma w Izbie.

J. E. hr. Marszałek. Zapraszam przeto na skrutatorów pp. Niedzielskiego, Brykczyńskiego i Trzecieckiego i proszę ich, aby raczyli się zająć zebraniem i obliczeniem głosów.

(Pp. skrutatorowie odbierają kartki).

Zanim przeprowadzone zostanie głosowanie, będę prosił Wysokiej Izby, ażeby raczyła wysłuchać wniosku, który został złożony do łaski marszałkowskiej. Upraszam p. sekretarza o odczytanie tego wniosku.

Sekretarz p. Teliszewski. (czyta).

W n e s o k

I. Zważywszy, szczo nasz kraj maje za mało gimnazij jak na czysło swojej ludnosity i swoi potreby tak i w poriwaniu z inszymi koronnymy krajamy monarchji;

zważywszy, szczo osoblywo połudnewo-wschidna czast naszoho kraju na 8 powitiw z ludnostiju 611.000 dusz, okrim nysszoi gimnazii w Buczaczy, ne maje ani odnoi szkoły serednoi;

zważywszy, szczo tota czast kraju jest perewažno zaselena Rusynamy, bo nasuprotiyw 161.000 meszkanciw, używajuczycyh polskoho jazyka, jest w nij 419.000 używajuczycyh jazyka ruskoho;

zważywszy, szczo Rusyny w zahali na zwyż piwtretia myliona dusz w Hałyczyni majut tilko odnu ruku gimnazju u Lwowi i dwi ruskii riwnoriadnii klasy w Peremyszły —

pidpysanyi wnosiat:

Wysokij Sojm zwolyt uchwałyty:

Wzywaje sia c. k. Prawytelstwo szczooby:

1. w połudnewo-wschidnoj czasty Hałyczyny, po możnosty w Czortkowi, założyło gimnaziju z ruskim jazykom wykładowym;

2. szczooby w gimnazijach w Kołomyi i Ternopoły założyło stałyi riwnorjadny Klasy z ruskim jazykom wykładowym.

II. Zważywszy, szczo czysło uczytelskich semynarij w naszym kraju, osoblywo w wschidnoj jeho czasty, jest za małe tak, szczo mnohii szkoły narodni buwajut abo zowsim ne obsadżeny uczytelamy abo obsadżenyi nedostatoczno abo newidpowidno:

zważywszy, szczo na 1.492 szkił narodnych z polskym jazykom wykładowym jest 5 semynarij uczytelskich czysto polskich i 4 tak zwany utrakwistyczni, a na 1.755 szkił z ruskim jazykom wykładowym ne ma ani odnoj semynarij ruskoj, a jest tilko 4 utrakwistyczni;

zważywszy, szczo i tii utrakwistyczni semynarii faktyczno sut perewažno i nawit wykuczno polskymy;

zważywszy otże, szczo kandydaty na uczyteliw dla ruskych szkił narodnych ne majut dostatocznoj możnosty w swojij zawodowij szkoli nabuty potribnoho znania toho jazyka, w kotrim widtak majut uczyty —

pidpysanyi wnosiat:

Wysokij Sojm zwyłyt uchwałyty:

Wzywaje sia c. k. Prawytelstwo szczo by:

1. w wschidnij, a specijalno w połudnewo-wschidnij czasty naszoho kraju założyło mužesku semynariju uczytelsku z ruskim jazykom wykładowym;

2. szczo by w mužeskich semynarijach uczytelskich u Lwowi, w Stanysławowi i Ternopolu i w żeńskij semynaryi u Lwowi stroho perewedenyj buw utrakwyzm jazykowyj w toj

sposib, szczo na nauku w ruskym jazyci używano zahałom ne mensze hodyn szkilnych, jak w polskym;

3. szczo by żeńska semynarja uczytelska w Peremysły z czysto polskoj perestrojena buła na utrakwistycznu.

U Lwowi dnia 17. żowtnia 1889.

Jul. Romanczuk w. r.

wneskodatel.

S. Sembratowycz, Rożankowski, dr. Okunewskij, Kowalskij, Hamorak, Ochrymowycz, Siczyńskij, Kułaczkowski, dr. Antonewycz, dr. Olpiński, Herasymowycz, Korol, I. Sirko, A. Barabaszy, I. Huryk, dr. Sawczak, Krynyckij, Teliszewskij.

J. E. hr. Marszałek. Wniosek ten jest dostatecznie poparty, postąpię z nim według regulaminu. Upraszam o sprawozdanie ze skrutynium wyboru jednego członka do komisji budżetowej. Sprawozdawca p. Trzeciecki ma głos.

Sprawozdawca p. Trzeciecki. (czyta):

Głosujących było 86, absolutna większość 44. Wszystkie głosy otrzymał p. Leon Biliński.

J. E. hr. Marszałek. P. Leon Biliński został wybrany członkiem komisji budżetowej. Porządek dzisiejszego posiedzenia wyczerpany. Następne posiedzenie w sobotę o godzinie 11. Porządek dzienny tego posiedzenia będę miał zaszczyt pp. Posłom do domów rozesłać. Posiedzenie dzisiejsze zamknięte.

Koniec posiedzenia o godz. 12. min. 40.